

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowej Soli

RAPORT

STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ W POWIECIE WSCHOWSKIM W ROKU 2024.

Szanowni Państwo,

Przekazujemy Państwu raport „Stanu bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej w powiecie wschowskim w roku 2024”.

Raport zawiera dane, analizy i podsumowanie działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej odnoszące się do obszarów zdrowia publicznego znajdujących się w naszych ustawowych kompetencjach.

Do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należą wszystkie kluczowe obszary mające bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne społeczeństwa m.in. w zakresie bezpieczeństwa wody pitnej, żywności i żywienia, suplementów diety, chemikaliów, kosmetyków, produktów biobójczych, warunków pracy, wypoczynku, nauczania i wychowania, a także udzielania świadczeń zdrowotnych. W tych wszystkich obszarach Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje działania z zakresu nadzoru bieżącego i zapobiegawczego. Ważnym aspektem jest również działalność edukacyjna i informacyjna.

Poprzez działania kontrolne i gromadzenie danych, w tym epidemiologicznych, możliwa jest identyfikacja zagrożeń zdrowia publicznego, a także szybkie i efektywne reagowanie na kryzysy i problemy zdrowotne.

Wierzę, że przekazana informacja przybliży Państwu działalność organów Inspekcji Sanitarnej na rzecz zdrowia mieszkańców powiatu wschowskiego oraz umożliwi zapoznanie się z ważniejszymi problemami towarzyszącymi jej działalności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

Maria Małgorzata Szablowska

Spis treści

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie wschowskim nadzorowanym przez PSSE w Nowej Soli w 2024 r.....	4
1.1. Zakażenia krwiopochodne i choroby przenoszone drogą płciową.....	4
1.2. Zachorowania szerzące się drogą pokarmową.	5
1.3. Zachorowania, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne.....	7
1.4. Grupa chorób odzwierzęcych	8
1.5. Inne jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłoszenia i objęte sprawozdaniami	10
1.6. Podsumowanie.....	12
2. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	14
2.1. Szpitale	15
2.1.1. Nowy Szpital we Wschowie ul. Ks. A. Kostki 33	15
2.1.2. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne	16
2.2. Podsumowanie.....	17
3. Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych w powiecie wschowskim.....	18
3.1. Szczepienia obowiązkowe	18
3.2. Szczepienia zalecane	21
3.3. Podsumowanie.....	21
4. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych	22
4.1. Informacje ogólne	22
4.2. Stan sanitarno-techniczny budynków	23
4.3. Warunki do utrzymania higieny osobistej	23
4.4. Higiena procesu nauczania	24
4.5. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego	26
4.6. Opieka medyczna	26
4.7. Dożywianie uczniów.....	27
4.8. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży	27
4.9. Podsumowanie.....	28
5. Nadzór nad jakością wody do spożycia, wody w kąpieliskach i basenach	30
5.1. Wstęp - jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	30
5.2. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia.....	32
5.3. Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.....	33
5.3.1. Braki przydatności wody – zanieczyszczenia mikrobiologiczne	35
5.3.2. Warunkowa przydatność wody do spożycia.....	36

5.3.3.	Monitoring substancji promieniotwórczych w wodzie	37
5.3.4.	Stan infrastruktury wodociągowej	37
5.3.5.	Nadzór nad ciepłą wodą.	38
5.4.	Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpeli	39
5.5.	Nadzór nad pływalniami	40
5.6.	Podmioty działalności leczniczej	41
5.7.	Podsumowanie	42
6.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	43
6.1.	Stan sanitarny zakładów: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej oraz innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej	43
6.2.	Stan sanitarny obiektów, w których świadczone były usługi hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe i pola biwakowe oraz inne obiekty)	46
6.3.	Stan sanitarny obiektów pomocy społecznej (domy pomocy społecznej, noclegownie oraz placówki zapewniające całodobową opiekę)	47
6.4.	Stan sanitarno-techniczny dworców autobusowych, dworców i stacji kolejowych oraz środków transportu publicznego	48
6.5.	Stan sanitarno-techniczny cmentarzy, domów przedpogrzebowych	49
6.6.	Stan sanitarno-techniczny terenów rekreacyjnych	49
6.7.	Stan sanitarno-techniczny innych obiektów użyteczności publicznej	50
6.8.	Działania kontrolne związane z interwencjami	51
6.9.	Podsumowanie	52
7.	Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia	52
7.1.	Obiekty objęte nadzorem w 2024 roku	53
7.2.	System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF, pomocy administracyjnej AAC oraz na rzecz przeciwdziałania fałszowaniu żywności.	55
7.3.	Jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.	56
7.4.	Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.	57
7.5.	Produkcja pierwotna, sprzedaż bezpośrednia i rolniczy handel detaliczny	57
7.6.	Nadzór nad wprowadzaną do obrotu żywnością prozdrowotną.	58
7.7.	Ocena sposobu żywienia	58
7.8.	Podsumowanie	60
8.	Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy	61
8.1.	Charakterystyka nadzorowanych zakładów pracy	61
8.2.	Działalność kontrolno-represyjna	63

8.3.	Nadzór nad czynnikami biologicznymi	66
8.4.	Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi w środowisku pracy.....	67
8.5.	Choroby zawodowe w powiecie wschowskim	70
8.6.	Nadzór nad chemikaliami.....	72
8.7.	Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi	73
8.8.	Nadzór nad produktami biobójczymi.....	74
8.9.	Nadzór nad detergentami	76
8.10.	Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3	77
8.11.	Nadzór nad produktami kosmetycznymi	80
8.12.	Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne	81
8.13.	Podsumowanie.....	85
9.	Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	86
9.1.	Zakres wykonywanych zadań.....	86
9.2.	Stanowiska zajęte w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	87
9.3.	Stanowiska zajęte w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko	88
9.4.	Opinie dot. projektów	90
9.5.	Liczba kontroli	90
9.6.	Uzgodnienia warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego	91
9.7.	Decyzje płatnicze	92
9.8.	Inne zagadnienia	93
10.	Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej	94
10.1.	Profilaktyka nadwagi i otyłości	94
10.1.1.	Program edukacyjny „Trzymaj Formę!	94
10.1.2.	Współpraca PSSE Nowa Sól ze szkołami z powiatu wschowskiego	96
10.1.3.	Kampania informacyjna EFSA - „Wybieraj bezpieczną Żywność”	97
10.2.	Profilaktyka uzależnień.....	97
10.3.	Wojewódzki program „Z higieną za Pan brat”	98
10.4.	Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów	99
10.5.	Program edukacyjny z zakresu profilaktyki nowotworów skóry „Znamię! Znam je?”	100
10.6.	Kampania edukacyjna „Bezpieczne wakacje/ferie zimowe”	104
10.7.	Działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych	105
10.8.	Podsumowanie.....	106

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie wschowskim nadzorowanym przez PSSE w Nowej Soli w 2024 r.

Powiat wschowski o powierzchni 624 km² tworzą trzy gminy tj. Sława, Wschowa i Szlichtyngowa, z liczbą mieszkańców – 37 136 osób (stan na 30 czerwca 2024 r.).

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych przeprowadzono na podstawie analizy przypadków zachorowań zgłaszanych przez lekarzy w związku z ustawowym obowiązkiem zgłaszania zachorowań na niektóre choroby zakaźne oraz sytuacji epidemiologicznej kraju opracowanej przez Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru PZH, Departament Przeciwepidemiczny i Ochrony Sanitarnej Granic GIS za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

W celu zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne wdrażane jest postępowanie przeciwepidemiczne, profilaktyczne, w tym nadzór nad szczepieniami ochronnymi.

Prowadzona jest systematycznie działalność informacyjno-edukacyjna skierowana do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych.

Szczegółowe wielkości zachorowań na choroby zakaźne oraz zapadalność podano w przeliczeniu na 100.000 mieszkańców, w porównaniu do roku 2023.

1.1. Zakażenia krwiopochodne i choroby przenoszone drogą płciową.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B (wzw typu B) oraz typu C

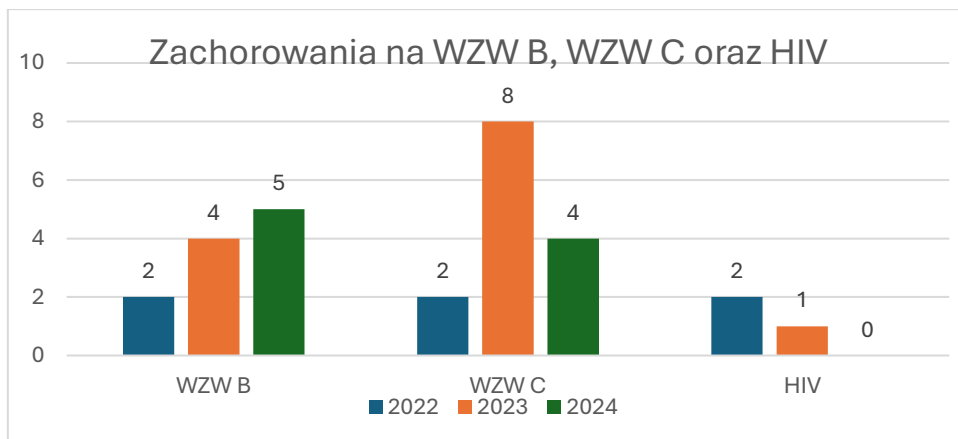
Do zakażenia wątroby wywołanej wirusem HBV i HCV dochodzi poprzez kontakt z zakażoną krwią (wirus znajduje się w krwi i tkankach nosiciela) lub kontakt z przedmiotami, które zostały nią zanieczyszczone, wyłącznie w przypadku przerwania ciągłości tkanek, np. nakłucia, rozcięcia skóry lub błony śluzowej, wówczas gdy nie są przestrzegane standardy higieniczno-sanitarne.

Możliwe są pozamedyczne drogi zakażenia takie jak zabiegi kosmetyczne, fryzjerskie, tatuaże, które przeprowadzono niejałowym sprzętem i niezgodnie z procedurami higienicznymi. Niosą istotne ryzyko zakażenia HCV, a także HBV czy HIV. Istotne zagrożenie niesie również stosowanie wielokrotnie i przez wiele osób sprzętów do przyjmowania środków odurzających zanieczyszczonych krwią osoby zakażonej czy też niebezpieczne praktyki seksualne.

W roku sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań na WZW typu C. Zachorowania na WZW typu B utrzymują się na zbliżonym poziomie.

Zakażenia wirusem HIV oraz AIDS – zespół nabytego upośledzenia odporności.

Nie zarejestrowano przypadków nowo wykrytego zakażenia HIV ani zachorowań na AIDS.

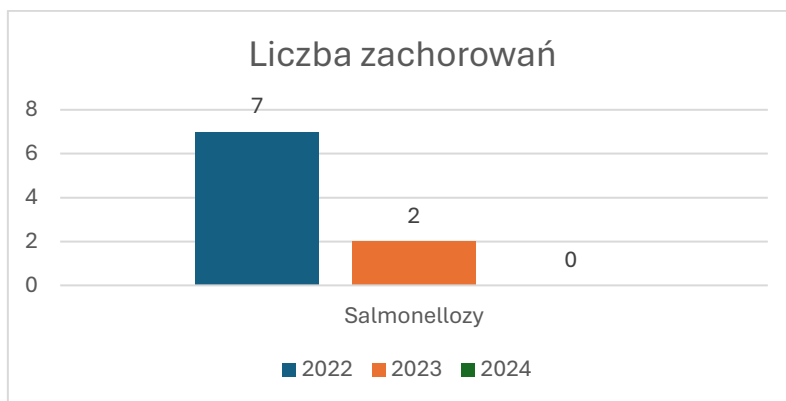
Choroby przenoszone drogą płciową

Nastąpił wzrost zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową. W roku sprawozdawczym zgłoszono łącznie 7 przypadków zachorowań na kiłę, rzeżączkę i chłamydię. W ubiegłych latach odnotowywano pojedyncze zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową.

1.2. Zachorowania szerzące się drogą pokarmową.

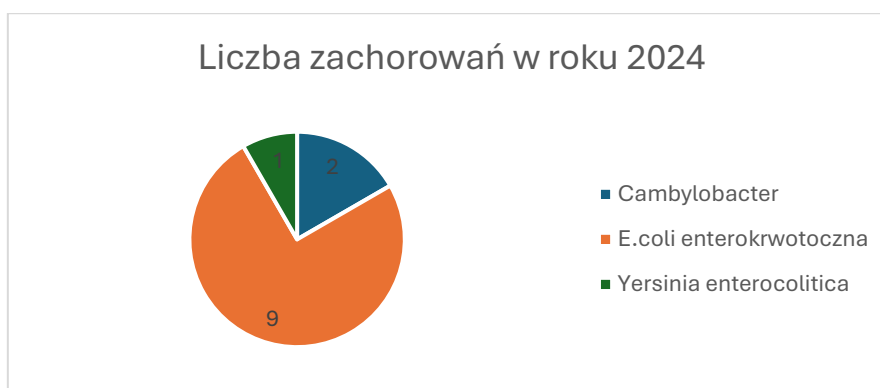
Salmonelloza

Obserwuje się tendencję spadkową zachorowań wywołanych pałeczkami Salmonella spp. W 2024 roku nie odnotowano żadnych zatruc pokarmowych wywołanych tymi bakteriami.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

Na tym samym poziomie utrzymują się zachorowania przebiegające z objawami żołądkowo-jelitowymi wywołanymi przez pałeczki *Campylobacter* - zarejestrowano 2 przypadki – wszystkie osoby hospitalizowano. Stwierdzono wzrost zachorowań wywołanych przez *Clostridioides difficile* – 9 przypadków, w tym 1 osoba hospitalizowana. Odnotowano również 1 przypadek zakażenia wywołanego przez *Yersinia enterocolitica*.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2024r. zachorowania zarejestrowane jako wirusowe zakażenia jelitowe w 12 przypadkach wywołane były przez rotawirusy, a w 7 przypadkach przez norowirusy. W 3 przypadkach zakażenia wywołane były przez inne określone.

Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu zgłoszono u 115 osób. W 2023r. zgłoszono 83 przypadki zachorowań.

1.3. Zachorowania, przeciwko którym prowadzone są szczepienia ochronne

Wzrost zachorowań na krztusiec. W 2024r. odnotowano 20 zachorowań, w tym 7 osób wymagało hospitalizacji. W ostatnich latach nie odnotowywano na terenie powiatu wschowskiego zachorowań na krztusiec. W Polsce również obserwuje się znaczny wzrost przypadków krztuśca: z 922 przypadków w roku 2023 do 32430 w roku 2024 .

Krztusiec jest chorobą, na którą nie wytwarzamy długotrwałej odporności czy to po szczepieniu, czy nawet po przechorowaniu. Szczepienie przypominające zalecane jest w 19 roku życia oraz dla osób dorosłych co 10 lat. Od października 2024 r. wprowadzono bezpłatne szczepienia przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży. Działanie takie ma na celu redukcję ryzyka zachorowań na krztusiec noworodkowy, hospitalizacji i zgonu niemowlęcia z powodu krztuśca. Korzyści ze szczepienia w postaci wzmocnienia odporności odnosi również zaszczepiona kobieta. Należy pamiętać, że zachorować można w każdym wieku, a chorobę przechodzić kilka razy w życiu.

W analizowanym roku podobnie jak rok wcześniej, nie zgłoszono żadnego zachorowania na błonicę, odrę i różyczkę. Zarejestrowano 7 zachorowań na świnkę.

Choroba meningokokowa inwazyjna

Nie zgłoszono przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej. W Polsce takich przypadków było 158 (zap. 0,42).

Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

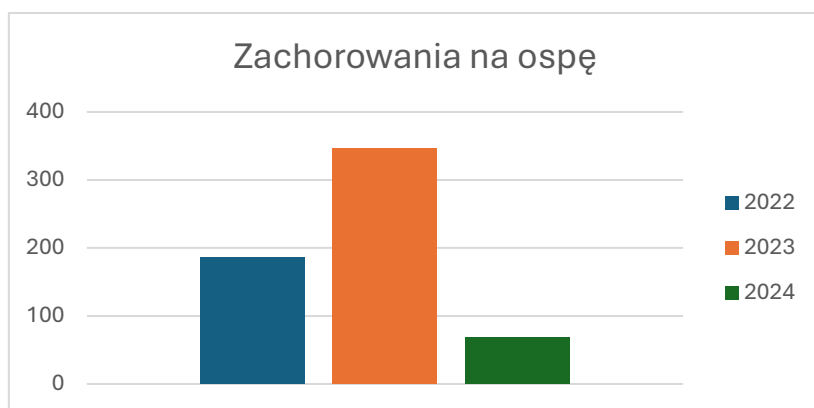
Odnotowano 1 zachorowanie wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, które przebiegało pod postacią posocznicy.

W Polsce ogółem zarejestrowano 3515 przypadków, czyli o 558 przypadków więcej niż w roku porównawczym.

Ospa wietrzna

Ospa wietrzna należy do najbardziej zakaźnych chorób wieku dziecięcego, toteż najwięcej zachorowań odnotowuje się u dzieci przebywających w środowisku szkolnym i w przedszkolach.

W 2024 r. zaobserwowano spadek zachorowań w stosunku do lat ubiegłych.

Grypa

W powiecie wschowskim odnotowano 100 przypadków grypy, w tym 98 przypadków potwierdzono testem antygenowym, 2 przypadki potwierdzono laboratoryjnie. Z powodu grypy hospitalizowano 6 osób.

W Polsce odnotowano spadek zachorowań z 10937 przypadków w roku 2023 na 5886 w roku 2024.

Światowa Organizacja Zdrowia zaleca szczepienia ochronne przeciwko grypie, jako najskuteczniejszy środek nie tylko zapobiegający zachorowaniom, ale również powikłaniom.

Zakażenia wirusem RSV

Wirus RSV jest bardzo zakaźny, atakuje górne i dolne drogi oddechowe, głównie u dzieci w wieku do 5 lat. Zakażenia RSV pojawiają się sezonowo najczęściej jesienią i zimą. W powiecie wschowskim zarejestrowano 13 przypadków zakażeń wywołanych wirusem RSV. W Polsce zarejestrowano znaczący wzrost przypadków zakażeń wywołanych RSV to jest 41631, czyli o 29577 przypadków więcej niż w roku porównywalnym. Liczba dzieci zakażonych wyniosła 19080 (zap. 3492,29).

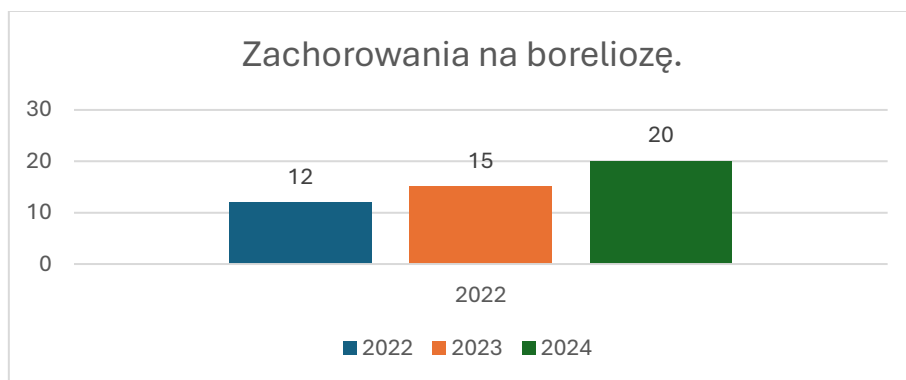
1.4. Grupa chorób odzwierzęcych

Choroba z Lyme – borelioza

Borelioza z Lyme jest najczęściej występującą chorobą odkleszczową w Polsce i Europie, wywołaną przez krętki (bakterie) z rodzaju *Borrelia burgdorferi*. Choroba ta jest przenoszona przez kleszcze z rodzaju *Ixodes*, których rezerwuarem są dzikie i domowe zwierzęta – gryzonie, drobne ssaki oraz ptaki.

Zgłaszalność zachorowań na boreliozę w powiecie wschowskim ma tendencję wzrostową. W 2024r. odnotowano 20 przypadków, z czego większość to postać skórna lub stawowa.

Liczba przypadków boreliozy w Polsce od wielu lat wykazuje trend wzrostowy. W roku 2024 zapadalność na boreliozę wyniosła 78,13 (29347 przypadki), w tym na neuroboreliozę 455 (zap. 1,21)

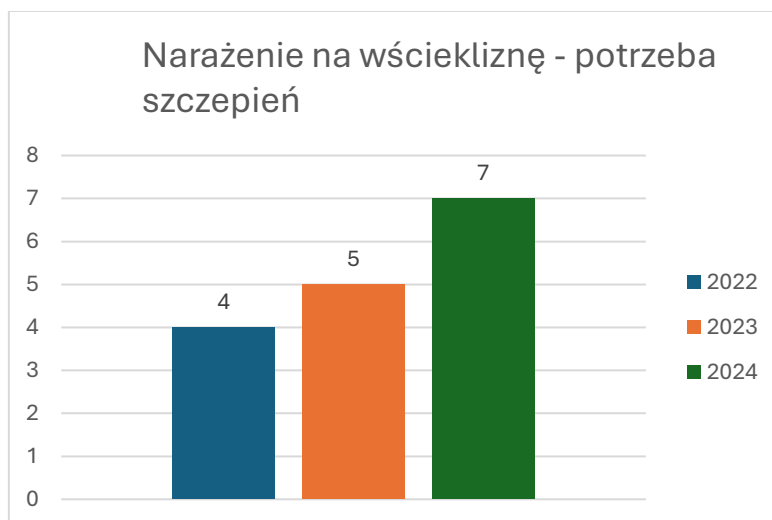

Styczność i narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień

Wścieklizna jest chorobą odzwierzęcą wywołaną przez wirus neurotropowy, przenoszony na człowieka w następstwie pogryzienia bądź zanieczyszczenia uszkodzonej skóry lub błony śluzowej śliną zakażonych zwierząt. U ludzi wirus ten atakuje układ nerwowy, co objawia się ostrym zapaleniem mózgu i rdzenia kręgowego, które niemal zawsze prowadzi do śmierci. Głównym rezerwuarem wirusa są zwierzęta dzikie i domowe (tj.: psy, wilki, lisy, kojoty, psy dingo, nietoperze, a także wiewiórki i koty). Jedynym sposobem zapobiegania śmiertelnym skutkom zakażenia, jest jak najwcześniejsze wdrożenie szczepień p/wściekliznie, a w szczególnych przypadkach zastosowanie również surowicy.

Decyzja lekarza o podjęciu szczepień p/wściekliznie zawsze jest poprzedzona wnikliwym wywiadem epidemiologicznym. W przypadku braku możliwości poddania zwierzęcia przyżyciowej obserwacji weterynaryjnej lub przeprowadzenia badań wirusologicznych tkanki nerwowej, wykluczających wściekliznę, wdrażane są szczepienia. W analizowanym roku zakwalifikowano do szczepień przeciwko wściekliznie 23 osoby (zap. 28.05). W pozostałych 31 zgłoszeniach pokąsania ludzi przeprowadzono weterynaryjną przyżyciową obserwację zwierząt, w wyniku której wykluczono wściekliznę.

Wykonywanie szczepień przeciwko wściekliznie (wyrażoną wskaźnikiem zapadalności), podejmowanych u osób narażonych wykazuje tendencję wzrostową zarówno w powiecie wschowskim jak i na terenie całego kraju.

Listerioza

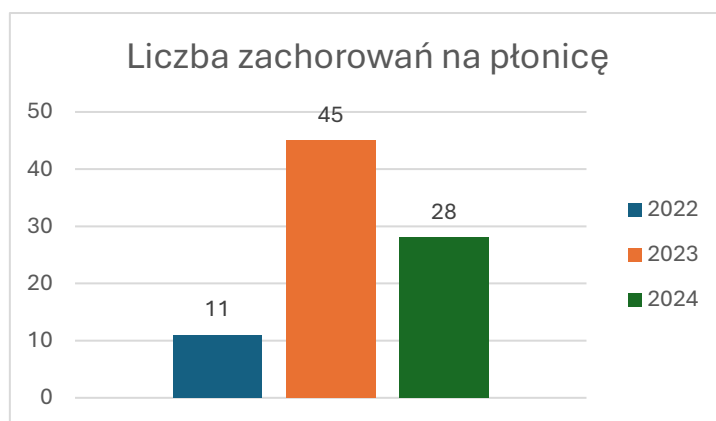
W roku 2024 podobnie jak w latach ubiegłych nie odnotowano przypadków zachorowań na listeriozę. W Polsce odnotowano 242 przypadki tej choroby.

1.5. Inne jednostki chorobowe podlegające obowiązkowi zgłoszenia i objęte sprawozdaniami

Płonica (szkarlatyna)

Analiza sytuacji epidemiologicznej płonicy została przeprowadzona na podstawie indywidualnych zgłoszeń zachorowań nadsyłanych przez lekarzy lecznictwa otwartego.

W roku sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań, do PSSE zgłoszono 28 przypadków płonicy (zap. 101,23). Żadna osoba nie była hospitalizowana. W Polsce wskaźnik zapadalności w 2024 r. wyniósł 129,09 a w roku porównawczym 118,80.

Legioneloza

Legioneloza - to choroba zakaźna, której najczęstszą postacią jest zapalenie płuc o ciężkim przebiegu. Czynnikiem etiologicznym wywołującym chorobę są bakterie *Legionella pneumophila*, a głównym źródłem zakażenia jest zakażona woda wciągnięta do układu oddechowego lub inhalowana w postaci aerozolu wodno-powietrznego. Do zakażenia może dojść poprzez prysznice, wanny z hydromasażem, nawilżacze powietrza, aerozole, fontanny, czy klimatyzację.

W okresie sprawozdawczym, podobnie jak w latach ubiegłych nie zgłoszono zachorowań na Legionelozę. Liczba zachorowań w Polsce nieznacznie wzrosła do 456 przypadków.

Róża

Róża jest jedną z chorób wywoływanych przez inwazyjne szczepy paciorkowców, należących do rodzaju *Streptococcus pyogenes*. W 2024 roku odnotowano wzrost zachorowań. Zarejestrowano 11 przypadków róży (zap. 40,24), gdzie w roku porównawczym zarejestrowano 7 przypadków róży (zap. 40,02). W Polsce odnotowano wzrost zachorowań. Zgłoszono 6022 przypadków zakażenia *Streptococcus pyogenes* (zap. 16,03), a w roku poprzednim 5369 (zap. 14,24).

Gruźlica

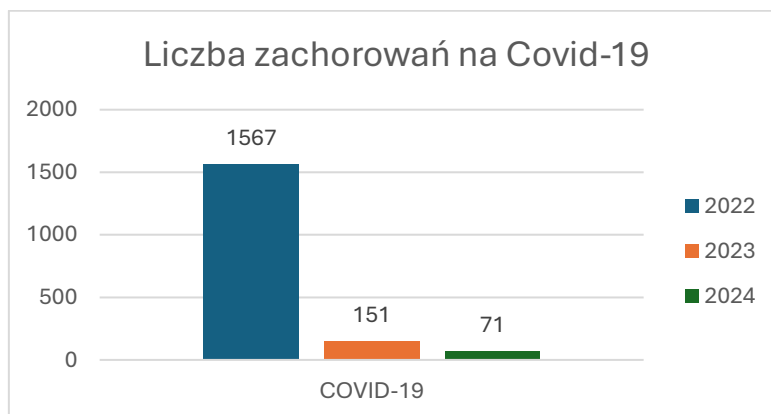
Zwalczanie gruźlicy realizowane jest przez wyodrębniony specjalistyczny pion chorób płuc i gruźlicy we współpracy z podstawową opieką zdrowotną. Lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, którzy wstępnie rozpoznają gruźlicę u pacjentów, realizują także opiekę środowiskową. Nadzorowanym leczeniem chorych zajmują się specjalistyczne poradnie, do których pacjenci są kierowani przez lekarzy POZ.

W roku sprawozdawczym zgłoszono 4 zachorowania na gruźlicę. Osoby z kontaktu z zakażonymi objęte zostały nadzorem lekarskim. W roku 2023 zgłoszono 6 zachorowań na gruźlicę w powiecie wschowskim.

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych chorzy na gruźlicę podlegają obowiązkowemu leczeniu, a osoby ze styczności z chorymi na gruźlicę w okresie prątkowania, podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniom klinicznym i badaniom diagnostycznym.

SARS CoV-2

Maleje liczba zachorowań na Covid-19. W 2024 r. zarejestrowano 71 przypadków, w tym 6 osób hospitalizowano,. Dla porównania w 2023 r. w powiecie zachorowań było 151, a hospitalizacji 19.

1.6. Podsumowanie

W roku 2024 nie odnotowano zachorowań wywołanych pałeczkami *Salmonella* spp. W zakresie wirusowych zakażeń jelitowych zgłoszono: 12 zachorowań wywołanych przez rotawirusy, 7 przez norowirusy, 3 – inne określone. W zakresie biegunek i zapaleń żołądkowo – jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w roku 2024 zarejestrowano 115 przypadki, w tym 9 hospitalizowano.

W zakresie bakteryjnych zakażeń jelitowych zgłoszone przypadki utrzymują się na niskim poziomie. Czynnikiem etiologicznym powyższych zakażeń były bakterie z rodzaju *Clostridioides difficile* (9 zakażenia) oraz bakterie *Campylobacter* (2 zakażenia).

W grupie chorób zakaźnych przenoszonych drogą krwi w powiecie wschowskim, w porównaniu do roku 2023 odnotowano spadek liczby nowych przypadków WZW typu

C z 8 przypadków w roku 2023 do 5 w roku 2024. Liczba zachorowań na WZW B utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Na terenie powiatu wschowskiego w roku 2024 r. nie zarejestrowano nowo wykrytych zakażeń wywołanych wirusem HIV.

Na niskim poziomie utrzymywały się zachorowania, przeciwko którym prowadzona jest powszechna profilaktyka szczepienna. Nie zanotowano żadnego zachorowania na odrę i błonicę. Zarejestrowano 4 przypadki świnki oraz 20 przypadków krztuśca

W roku 2024r. w powiecie wschowskim potwierdzono laboratoryjnie 2 zachorowania na grypę natomiast u 98 osób grypę potwierdzono za pomocą testów antygenowych.

Zmalała liczba chorych na płonicę z 45 w roku 2023 do 28 w roku 2024. Zgodnie z definicją stosowaną dla celów epidemiologicznych były to przypadki możliwe, rozpoznane przez lekarza jako płonica na podstawie objawów klinicznych, bez potwierdzenia laboratoryjnego.

W 2024 r. wzrosła liczba zgłoszonych przypadków inwazyjnych zakażeń bakteryjnych wywołanych przez *Streptococcus pyogenes* pod postacią róży: 11 przypadków w analizowanym roku, przy 7 zakażeniach w 2023r.

W okresie sprawozdawczym odnotowano spadek zachorowań na ospę wietrzną w porównaniu z rokiem 2023. W okresie sprawozdawczym zarejestrowano 68 przypadków przy 347 zgłoszonych w 2023r.

W roku 2024 na terenie powiatu wschowskiego zarejestrowano 71 zachorowań na COVID-19, z czego 6 osób wymagało hospitalizacji.

Rozdział 1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w powiecie wschowskim nadzorowanym przez PSSE w Nowej Soli w 2024r. sporządziła:

Iwona Korotyszewska

2. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

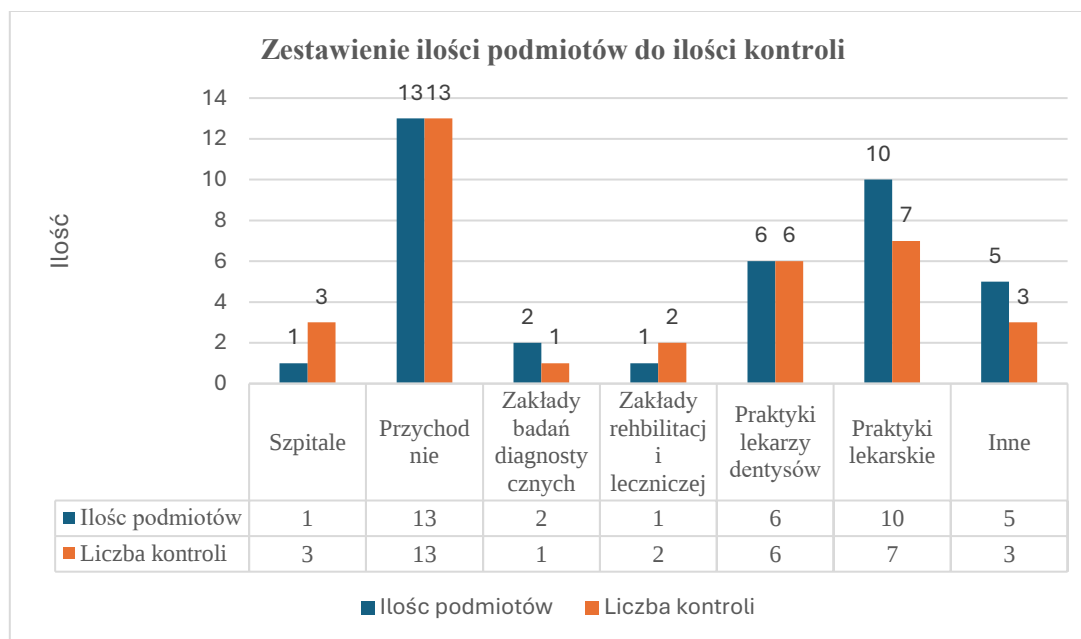
Na terenie powiatu wschowskiego funkcjonuje ogółem 38 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, w tym 1 szpital:

Nowy Szpital we Wschowie ul. Ks. A. Kostki 33 oraz 37 pozostałych podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą	Stan na 31.12.2024r.
Szpital	1
Przychodnie, ośrodki zdrowia , poradnie, ambulatoria z izbą chorych, leznice	13
Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne	2
Zakłady rehabilitacji leczniczej	1
Inne (zespoły pielęgniarek)	5
indywidualne praktyki lekarzy dentystów	5
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie	10
Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów	1
RAZEM	38

W skali powiatu wschowskiego największą liczbę z nadzorowanych podmiotów leczniczych stanowią podmioty wykonujące działalność w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne - 13 obiektów.

W 2024r. przeprowadzono ogółem 35 kontroli placówek będących pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Nowej Soli.

2.1. Szpitale

2.1.1. Nowy Szpital we Wschowie ul. Ks. A. Kostki 33

Szpital zlokalizowany jest w ponad stuletnim budynku, w strukturach Nowego Szpitala we Wschowie, w obiekcie funkcjonują oddziały: chirurgiczny, wewnętrzny, anestezjologii i intensywnej terapii, zespół bloku operacyjnego, pracownia

endoskopowa, stacja dializ, hospicjum stacjonarne, zakład opiekuńczo-leczniczy i zakład rehabilitacji leczniczej.

W 2024r. w szpitalu przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową, 1 kontrolę w związku z wystąpieniem ogniska epidemicznego *Acinetobacter baumannii* MDR w oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii, a także 1 kontrolę tematyczną (zakażenia szpitalne).

W 2024r. nie wydawano decyzji administracyjnych.

Wydane w latach poprzednich decyzje skutkowały prawą stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń: Stacji Dializ, Oddz. Wewnętrzny, Fizjoterapii, częściowo Oddz. AiIT, w oddziale tym nadal brak jest izolatki. Natomiast stan sanitarno-techniczny Zakładu Opiekuńczo Leczniczego jest nadal niedostateczny. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli wydał decyzję zobowiązującą do jego poprawy, terminy wykonania obowiązków decyzji prolongowano do dnia 31.12.2025 r.

W szpitalu opracowano i wdrożono procedury postępowania zapobiegające szerzeniu się zakażeń. Nie stwierdzono uchybień w zakresie przestrzegania zasad aseptyki, dekontaminacji powierzchni i sprzętu.

2.1.2. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

W 2024r. w ewidencji PSSE na terenie powiatu wschowskiego znajdowało się 37 podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne w tym: 13 przychodni i poradni, 1 zakład rehabilitacji, 2 zakłady badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych, 5 innych (zespoły pielęgniarek) oraz 10 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy, 5 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów oraz 1 indywidualna specjalistyczna praktyka lekarza dentysty.

W 2024r. przeprowadzono 35 kontroli w/w obiektach.

Mandatów nie nakładano.

Nie stwierdzono uchybień w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

2.2. Podsumowanie

We wszystkich skontrolowanych obiektach działalności medycznej opracowano, zaktualizowano i wdrożono procedury higieniczne zapobiegające szerzeniu się chorób zakaźnych i zakażeń.

Działalność Zespołów ds. Zakażeń Szpitalnych w szpitalu oceniono jako dobrą.

Działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie kompetencji pionu epidemiologii przyczyniają się do zwiększenia bezpieczeństwa sanitarnego pacjentów i personelu w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

Rozdział 2. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą sporządziła: Elżbieta Raszczuk, Kamila Ziubryniewicz, Ewa Kociołek

3. Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych w powiecie wschowskim

W powiecie wschowskim znajduje się 6 poradni podstawowej opieki zdrowotnej i szpital.

Analizę stanu uodpornienia dzieci i młodzieży przeprowadzono na podstawie sprawozdania rocznego z druku MZ54 za 2024 rok. Łączna ilość dzieci i młodzieży do 19 roku życia wykazana w sprawozdaniu wynosi 7380 osób, z czego 1870 podlegało szczepieniom obowiązkowym w 2024 roku.

Osiągnięcie w tej populacji tzw. odporności zbiorowskiej jest możliwe zwykle przy zaszczepieniu powyżej 95% populacji.

3.1. Szczepienia obowiązkowe

Stan uodpornienia na 31 grudnia 2024r w rocznikach przewidzianych do uodpornienia w 2023 i 2024r kształtował się następująco:

Rodzaj szczepień	Rocznik	%
p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu B(pełne szczepienie)	2023	88,76
p/wirusowemu zapaleniu wątroby typu B(pełne szczepienie)	2022	98,38

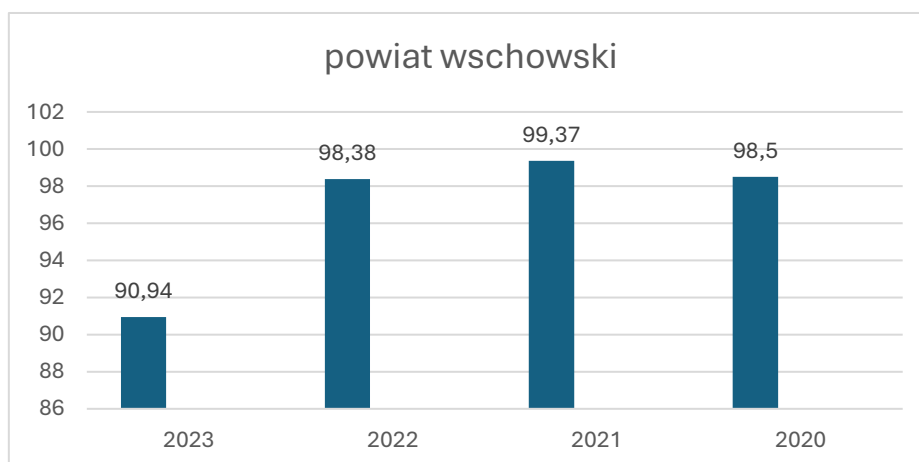
Rodzaj szczepień	Rocznik	%
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, haemophilus influenzae typu b(szczepienia pierwotne i uzupełniające)	2023	98,18
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis haemophilus influenzae typu b(szczepienia uzupełniające)	2022	96,77
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis (I dawka przypominająca 6 r.ż.)	2019*	92,55
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis (I dawka przypominająca 7 r.ż.)	2018	95,12
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi (II dawka przypominająca 14 r.ż.)	2011*	95,27
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, (II dawka przypominająca 15 r.ż.)	2010	97,40
p/błonicy, tężcowi, krztuścowi, (III dawka przypominająca 18 r.ż.)	2006*	91,00

p/błonicy, tężcowi ,krztuścowi, (III dawka przypominająca 19 r.ż.)	2005	97,59
---	------	-------

*opóźnienia w realizacji szczepień z uwagi na miesiąc urodzenia dziecka w roczniku przewidzianym do uodpornienia

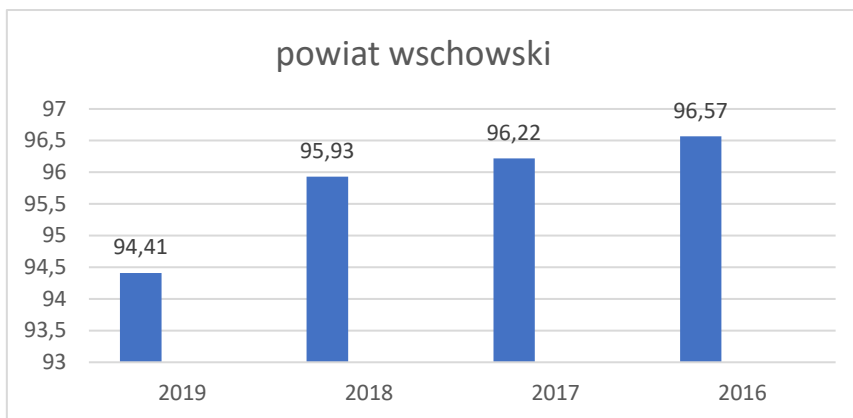
Rodzaj szczepień	Rocznik	%
p/odrze, śwince, różyczce (szczepienia podstawowe)	2023	90,94
p/odrze, śwince, różyczce (szczepienia podstawowe)	2022	98,38
p/odrze, śwince, różyczce (szczepienia przypominające 6 r.ż.)	2019	94,41
p/odrze, śwince, różyczce (szczepienia przypominające 7 r.ż.)	2018	95,93

Stan uodpornienia I dawką szczepionki przeciwko odrze śwince i różyczce dzieci do 5 r. życia.

*opóźnienia w realizacji szczepień z uwagi na miesiąc urodzenia dziecka w roczniku przewidzianym do uodpornienia – dotyczy rocznika 2023 r.

Stan uodpornienia II dawką szczepionki przeciwko odrze, śwince i różyczce dzieci od 6 do 9 r. życia

*opóźnienia w realizacji szczepień z uwagi na miesiąc urodzenia dziecka w roczniku przewidzianym do uodpornienia - dotyczy 2019 r.

Na koniec IV kwartału 2024 roku na terenie powiatu wschowskiego zarejestrowano 60 rodziców nierealizujących obowiązkowych szczepień ochronnych w wyniku czego nie zaszczepiono 52 dzieci.

W 2024 roku w powiecie wschowskim zgłoszono 1 Niepożądany Odczyn Poszczepienny o charakterze łagodnym u dziecka w 11r.ż po szczepieniu przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi.

Wszystkie placówki Podstawowej Opieki Zdrowotnej posiadają w chłodziarkach z preparatami szczepionkowymi elektroniczne rejestratory pomiaru temperatury z funkcją powiadamiania sms. Zawiadomienie o przekroczeniach zadanych parametrów wysyłane jest do kierownika placówki i bezpośrednio do osoby odpowiedzialnej za magazyn szczepionek.

3.2. Szczepienia zalecane

W 2024 roku spośród szczepień zalecanych wykonano szczepienia przeciwko następującym chorobom:

- błonicy, tężcowi i krztuścowi -profilaktycznie -35
- wirusowemu zapaleniu wątroby typu B - 176
- inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* -21
- ospie wietrznej – 76
- tężcowi- po zranieniu-509

Od września 2024r. wszystkie przychodnie POZ i 2 szkoły w Sławie i we Wschowie realizują program szczepienia przeciwko ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV). W ramach tego programu zaszczepiono 243 dzieci. Szczepienia dotyczą dzieci od 9 do 14 roku życia. Termin realizacji szczepień HPV będzie obowiązywać do czerwca 2030 r.

3.3. Podsumowanie

Źródłem powyższych danych są karty uodpornienia w placówkach ochrony zdrowia.

Dane zawarte w drukach sprawozdawczych MZ-54, są weryfikowane każdorazowo podczas kontroli w POZ.

Stopień uodpornienia dzieci i młodzieży w powiecie wschowskim kształtuje się na poziomie powyżej 95%, to odpowiada odporności populacyjnej.

W stosunku do rodziców odmawiających poddania szczepieniom dzieci szczególną rolę powinna odgrywać profesjonalna edukacja prowadzona przez kompetentny personel medyczny, szczególnie lekarzy i pielęgniarki obdarzonych zaufaniem społeczeństwa.

Szczepienia ochronne są nadal najskuteczniejszą metodą zapobiegania chorobom.

Rozdział 3. Realizacja szczepień ochronnych obowiązkowych i zalecanych w powiecie wschowskim sporządziła: Kazimiera Mirowicz

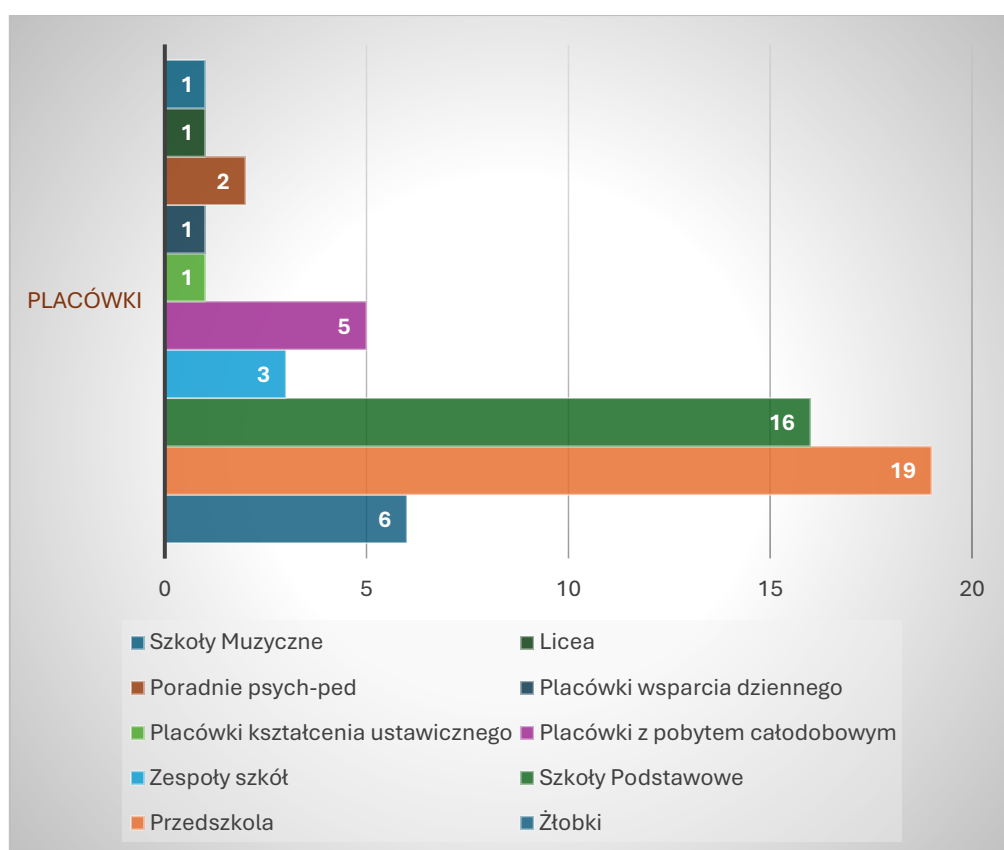
4. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych oraz ośrodkach wypoczynku
- higieny procesów nauczania

4.1. Informacje ogólne

Liczba placówek nauczania i wychowania objętych nadzorem Inspekcji Sanitarnej w 2024r.-56 obiektów, w tym:

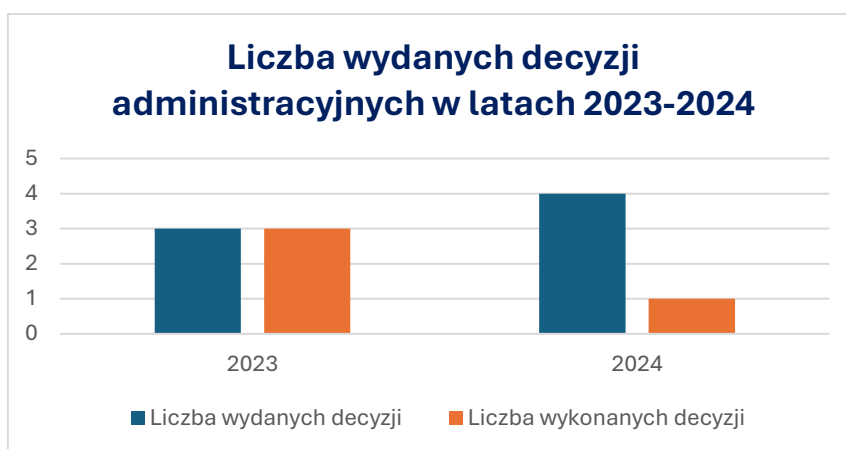
W 2024r. przeprowadzono 54 kontrole sanitarne w 41 obiektach, w których łącznie kształciło się 5415 dzieci (porów. w 2023r.- 67 kontroli, 3812 dzieci).

4.2. Stan sanitarno-techniczny budynków

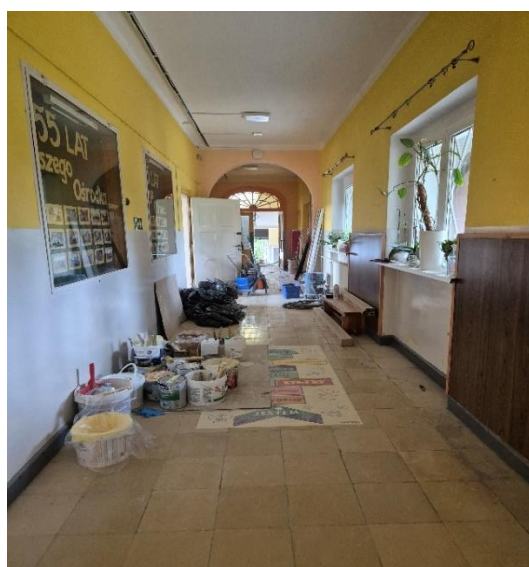
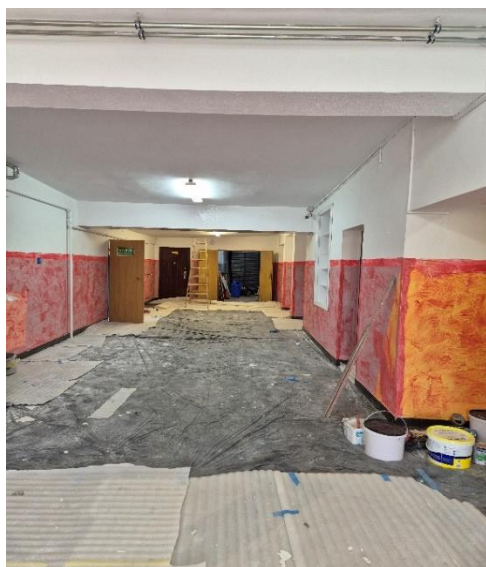
W 2024r. w ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w 4 budynkach. Dotyczyły one m.in.:

- zacieków, ubytków tynku na ścianach i sufitach (w ciągach komunikacyjnych, szatniach, salach lekcyjnych)
- uszkodzonych schodów zewnętrznych
- niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń sanitarnych

W odniesieniu do uchybień sanitarnych nakładano obowiązek usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w drodze decyzji administracyjnych.

W decyzjach wydanych w 2024r. określono termin realizacji obowiązków na 2025r.

4.3. Warunki do utrzymania higieny osobistej

We wszystkich skontrolowanych placówkach nie stwierdzono uchybień w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie placówki zapewniły dostęp do

bieżącej wody oraz wyposażenie w środki do higieny osobistej (mydło, papier toaletowy, ręczniki jednorazowe lub suszarki do rąk).

Spośród 41 skontrolowanych placówek pod kątem gospodarki wodno-ściekowej:

- 100% było podłączonych do wodociągu miejskiego/gminnego
- 75% było podłączonych do sieci kanalizacyjnej centralnej (miejskiej/gminnej)
- 25% posiadało zbiornik bezodpływowy (szambo)

W 2 placówkach nie zapewniono zgodnego z przepisami standardu dostępności do urządzeń sanitarnych (zbyt wielu uczniów w obiekcie w odniesieniu do liczby urządzeń sanitarnych), co stanowi 4,9% skontrolowanych placówek.

4.4. Higiena procesu nauczania

Nadzór Inspekcji Sanitarnej nad prawidłowymi warunkami i odpowiednią organizacją pracy ucznia obejmował: działania prozdrowotne w zakresie profilaktyki wad postawy i wad wzroku, monitoring organizacji procesu nauczania (ocena rozkładu zajęć lekcyjnych, odpoczynek w czasie przerw międzylekcyjnych), promowanie dobrych praktyk w odniesieniu do zapewnienia w placówce dostępu do wody przeznaczonej do spożycia.

➤ Ocena obciążenia uczniów plecakami

Problem stanowi nadmierne obciążenie plecaków uczniów dodatkowymi przyborami szkolnymi (zabawki, dodatkowe piórniki, termosy) oraz niepozostawianie podręczników w szkołach, pomimo zapewnienia przez wszystkie placówki indywidualnych zamykanych szafek szkolnych lub wyznaczonych miejsc w klasach.

➤ Badania natężenia oświetlenia w placówkach

W badanych placówkach stwierdzono, że wszystkie lampy były czyste i miały właściwe osłony. W salach zapewniono segmentowe rozmieszczenie rzędów świetlówek, równoległe do ściany z oknami, możliwość włączania i wyłączania rzędów świetlówek (segmentowo), zapewniono również doświetlenie tablic.

Ponadto w większości skontrolowanych placówek zaobserwowano wymianę oświetlenia na nowe- ledowe.

- Ocena dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków

Nie stwierdzono nieprawidłowości- stanowiska pracy ucznia/przedszkolaka były zgodne z wytycznymi.

Rodzaj placówki	Liczba placówek	Liczba oddziałów	Liczba badań
Przedszkole	1	2	22
Szkoła podstawowa	1	3	69

91% skontrolowanych placówek posiadała 100% certyfikowanych mebli.

- *Ocena właściwej organizacji rozkładów zajęć*

Podczas czynności kontrolnych zwracano uwagę na stałą porę rozpoczynania zajęć lekcyjnych, z nie większą od 1 godziny różnicą czasu rozpoczynania zajęć w poszczególnych dniach tygodnia, jak również różnicę liczby godzin lekcyjnych w kolejnych dniach tygodnia- nie większą od 1 godziny.

Dokonano oceny rozkładów zajęć we wszystkich placówkach szkolnych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

- *Ocena odpoczynku w czasie trwania przerw międzylekcyjnych*

W przeważającej większości w placówkach zapewnione są przerwy 10 min, z co najmniej jedną przerwą 15-20 minutową (81%) oraz przerwy krótsze niż 10 min, ale z co najmniej jedną przerwą 15-20 minutową (19%).

Wszystkie placówki umożliwiają spędzanie przerw na świeżym powietrzu.

- *Ocena dostępu do wody pitnej*

W celu zaspokojenia potrzeb uczniów dyrektorzy placówek umożliwiają uczniom skorzystanie z dystrybutorów wody przeznaczonej do spożycia (źródłka, poidelka, woda w dzbankach).

W 2024r. było to 56% skontrolowanych szkół.

4.5. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, kontrolami objęto również warunki sanitarno-higieniczne prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

W 2024r. 56% skontrolowanych placówek zapewniło optymalne warunki do prowadzenia zajęć sportowych. Placówki te dysponują pełnym kompleksem sportowym w skład którego wchodzi: sala gimnastyczna, boisko i zaplecze sanitarne wraz z szatniami.

50% szkół umożliwia uczniom korzystanie z natrysków po zajęciach sportowych.

Korzystanie z infrastruktury poza placówką odbywa się w 3 placówkach (korzystanie z sali gimnastycznej lub boiska sportowego znajdującego się poza placówką).

W przypadku urządzeń i sprzętu sportowego w kontrolowanych placówkach wszystkie posiadały certyfikowany sprzęt w 100%.

Użytkowany przez szkoły sprzęt jest w dobrym stanie technicznym, poddawany ciągłym przeglądom oraz konserwacji.

4.6. Opieka medyczna

W 50% skontrolowanych szkół funkcjonują gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Wszystkie gabinety są w dobrym stanie sanitarno-technicznym. W żadnej ze skontrolowanych placówek opieka medyczna nie jest zapewniona codziennie. Pielęgniarki szkolne są obecne w wybrane dni tygodnia- najczęściej 1-2 razy w tygodniu.

W szkołach, które nie posiadają gabinetów podstawowa opieka zdrowotna nad uczniami była zorganizowana:

- w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówki -38%
- była świadczona poza terenem placówki – 12%.

Opiekę stomatologiczną zapewniło 31% skontrolowanych szkół:

- w gabinecie stomatologicznym poza szkołą- 5 placówek.

4.7. Dożywianie uczniów

87% skontrolowanych placówek prowadziło dożywianie uczniów oferując ciepłe posiłki (obiady).

75% szkół prowadziło wydawanie śniadań w ramach programów: „Owoce i warzywa w szkole”, „Szlanka Mleka” dofinansowywanych przez Agencję Rynku Rolnego.

W 25% szkół funkcjonują sklepiki szkolne.

W 69% szkół umieszczone są automaty z żywnością i/lub napojami.

CIEPŁE POSIŁKI		ŚNIADANIE	
jednodaniowe	dwudaniowe	owoce/ warzywa	napój-mleko
6 placówek	8 placówek	12 placówek	12 placówek
216 dzieci	191 dzieci	1409 dzieci	1409 dzieci

Ciepłe posiłki były przygotowywane na miejscu -w szkole, poza placówką lub dowożono (catering).

4.8. Warunki sanitarne zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2024r. skontrolowano 32 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży w trakcie letniego (31) i zimowego (1) wypoczynku (tj. 63% zarejestrowanych w bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej).

Prawie połowę zgłoszonych turnusów (23) stanowiły obozy pod namiotami ze stałą infrastrukturą komunalną, organizowane w Lginiu i Wygnańcach.

W trakcie wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono kontrole wspólnie z pionem Promocji Zdrowia. Prowadzono wspólne akcje profilaktyczne z zakresu edukacji zdrowotnej podczas letniego wypoczynku. Umożliwiło to zwiększenie bezpieczeństwa wypoczywających dzieci i młodzieży.

LICZBY	WYPOCZYNEK LETNI	WYPOCZYNEK ZIMOWY
Liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN	50	1
Liczba kontroli	31	1
Liczba dzieci	1510	123

Kontrole nie wykazały uchybień w zakresie warunków sanitarno-higienicznych wypoczynku.

4.9. Podsumowanie

W roku 2024 w większości skontrolowanych placówek zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży.

Stan nadzorowanych obiektów oraz panujące w nich warunki higieniczne poprawiają się, co ma wpływ na stan bezpieczeństwa sanitarnego placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych.

We wszystkich skontrolowanych placówkach zapewniono uczniom dostęp do bieżącej ciepłej wody, środków do dezynfekcji rąk i higieny osobistej.

Poprawie ulegają higieniczne warunki pracy ucznia w zakresie rozkładów zajęć oraz dostosowania stanowiska pracy ucznia. Sukcesywnie wymieniane są meble na nowe posiadające certyfikaty.

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży nie budziły zastrzeżeń. Organizatorzy zapewniali uczestnikom wypoczynku bezpieczne i higieniczne warunki pobytu, opracowali regulaminy i wdrożyli procedury zawierające zasady bezpieczeństwa. Podejmowano również działania profilaktyczne aby zapewnić bezpieczeństwo i prawidłowy przebieg wypoczynku dzieci i młodzieży.

W dalszym ciągu opieka medyczna w placówkach nauczania i wychowania jest niewystarczająca ze względu na brak stałej, codziennej opieki pielęgniarskiej.

Problem stanowi nadmierne obciążenie plecaków uczniów dodatkowymi przyborami szkolnymi (zabawki, dodatkowe piórniki, termosy) oraz niepozostawianie podręczników w szkołach, pomimo zapewnienia przez placówki indywidualnych zamykanych szafek szkolnych.

Rozdział 4. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych sporządziła: Magdalena Sawicka, Magdalena Karpińska

5. Nadzór nad jakością wody do spożycia, wody w kąpieliskach i basenach

5.1. Wstęp - jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

PPIS w Nowej Soli sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie krajowych aktów prawnych o Państwowej Inspekcji Sanitarnej¹ i ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jakość wody przeznaczonej do spożycia regulowana jest wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294), które są zgodne z przepisami europejskimi. Woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia określone w rozporządzeniu wymagania. Bezpieczeństwo zdrowotne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi jest zagadnieniem złożonym, uzależnionym od wielu czynników wpływających na jakość wody w całym łańcuchu dostaw – od ujmowania wody surowej, jej uzdatniania, magazynowania, aż po dystrybucję do punktu zgodności, czyli do kranu odbiorcy.

Podstawę zapewnienia konsumentom bezpiecznej wody do spożycia stanowią zarówno badania wykonywane przez producentów/dostawców wody w ramach kontroli wewnętrznej, jak i badania realizowane w ramach kontroli urzędowej tutejszego organu inspekcji. Na nadzorowanym terenie powiatu wschowskiego producenci wody prowadzili badania jakości wody na podstawie uzgodnionych z PPIS w Nowej Soli harmonogramów pobierania próbek wody, zgodnie z częstotliwością i zakresem określonymi w ww. prawie krajowym. Badania jakości wody do spożycia wykonywały laboratoria PIS funkcjonujące w WSSE w Gorzowie Wlkp. oraz przy PSSE w Zielonej Górze oraz zewnętrzne, komercyjne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez właściwe terenowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zakres badań próbek wody obejmował zarówno badania mikrobiologiczne, fizykochemiczne, jak i organoleptyczne.

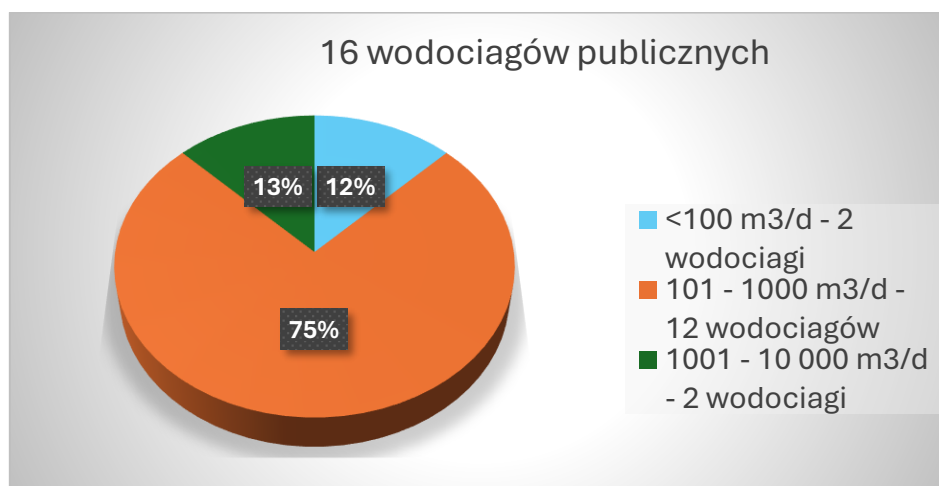
Podstawą nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi jest cena zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w aspekcie zagrożeń zdrowotnych, w celu określenia, czy spożywana woda jest czysta i bezpieczna dla zdrowia. W sytuacji gdy woda nie odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia, PPIS w Nowej Soli monitorował wywiązywanie się dostawców wody z realizacji działań naprawczych. Każdorazowo po stwierdzeniu, że jakość wody zmieniła się i odbiega od norm krajowych, PPIS w Nowej Soli opracowywał komunikat o jakości wody i zasadach jej użytkowania. Komunikaty rozpowszechniane były przez zarządców wodociągów w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi konsumentów z obszaru, dla którego wydano dany komunikat. Komunikaty umieszczane były również na stronie internetowej tutejszej stacji, stronach administratorów ujęć wody oraz na stronach danych samorządów.

5.2. Zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia

Podstawę zaopatrzenia ludności w wodę do picia w na terenie powiatu wschowskiego stanowią wodociągi publiczne. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi ujmowana jest z ujęć podziemnych. Woda pochodząca z ujęć podziemnych zazwyczaj charakteryzuje się stabilnym składem i mniejszą ilością zanieczyszczeń. Może ona jednak zawierać wyższe stężenia żelaza i manganu, co może wpływać na jej zabarwienie i sprzyjać tworzeniu się zawiesin - nie ma to jednak wpływu na bezpieczeństwo zdrowotne wody. Woda podziemna uzdatniania jest więc w tradycyjnej technologii, po napowietrzeniu jest filtrowana na złożach filtracyjnych o różnym składzie i stopniu uziarnienia celem właściwego przebiegu procesu odżelaziania i odmanganiania.

W 2024 r. w ewidencji PPIS w Nowej Soli na terenie powiatu wschowskiego znajdowało się łącznie **16** wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, a także **27** czynnych indywidualnych ujęć wody. Z wody wodociągowej korzystało 36136 osób, czyli ok. 97% mieszkańców powiatu. Pozostali mieszkańcy powiatu korzystają z przydomowych indywidualnych ujęć wody.

Rys. Liczba wodociągów publicznych z podziałem na dobową produkcję wody, bez udziału indywidualnych ujęć wody.

W skali powiatu najwyższy odsetek urządzeń do zaopatrzenia ludność w wodę stanowią wodociągi o produkcji 101-1000 m³/na dobę. Są to wodociągi, które charakteryzują się ogólnie dobrym stanem sanitarno-technicznym stacji uzdatniania wody, jak i infrastruktury wodnej w odniesieniu do sieci dystrybucyjnej. Zaopatrują ludzi zamieszkujących średniej wielkości miasta i większość miejscowości wiejskich.

Na terenie powiatu wschowskiego w odniesieniu do poprzednich lat stopień zwodociągowania uległ poprawie, gdyż niezwodociągowane do tej pory miejscowości, położone głównie w gminie Sława, wokół Jeziora Sławskiego zyskały nowo wybudowaną sieć wodociągową i dotyczy to m.in. Tarnowa Jeziernego, Lubiatowa, Radzyna, Myszyńca, Tarnówka, Kuźnicy Głogowskiej i Głuchowa. Mieszkańcy tych miejscowości mogą sukcesywnie podłączać się już do nowego wodociągu zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Rozbudowano również sieć wodociągową w obrębie samej miejscowości Sława w kierunku Radzyna.

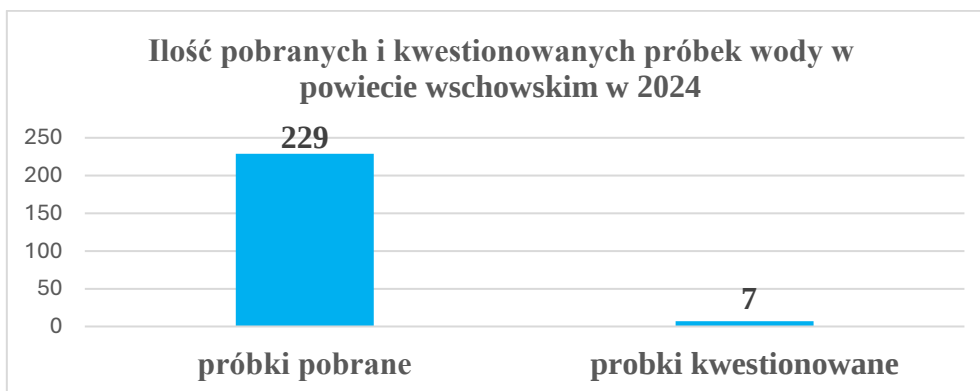
Na terenie gminy Szlichtyngowa oraz gminy Wschowa brak zwodociągowania dotyczy pojedynczych osad i przysiółków. Nie mniej jednak realizowane są pojedyncze inwestycje zwiększające udział sieci wodociągowych, czego przykładem jest np. terenie gminy Wschowa położenie nowego odcinka sieci wodociągowej w miejscowość Buczyzna.

5.3. Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

PPIS w Nowej Soli w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi w 2024 r. na obszarze powiatu wschowskiego pobrał łącznie 95 próbek wody z punktów zgodności zlokalizowanych na sieciach dystrybucyjnych oraz instalacjach wodnych wychodzących ze stacji uzdatniania wody. Producenci wody w ramach kontroli wewnętrznej również prowadzili badania jakości wody i terminowo przekazywali wyniki badań.

Na łączną ilość **95** próbek nadzorowanych wody oraz **134** próbek z kontroli wewnętrznej dla wszystkich wodociągów kwestionowano łącznie **7** próbek – powyższe obrazuje tym samym stabilną jakość wody.

W grupie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia produkujących wodę w ilości **od 1001 do 10000 m³/dobę** w analizowanym okresie sprawozdawczym znajdowały się **2** wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj. wodociąg publiczny we Wschowie oraz wodociąg publiczny Lubogoszcz, zaopatrujące łącznie 18 394 osoby. W roku 2024 w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody w w/w wodociągów pobrano łącznie 16 próbek wody. Równolegle prowadzona była dla w/w wodociągu kontrola wewnętrzna jakości wody – zrealizowano pobór 22 próbek wody. Jakość wody względem parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych odpowiadała w całości wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

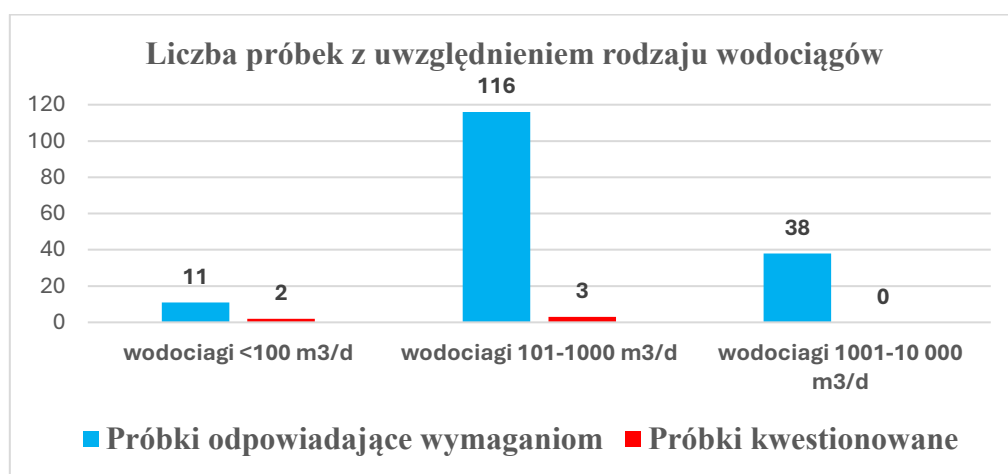
W grupie wodociągów publicznych produkujących wodę w ilości od **101 do 1000 m³/dobę** zewidencjonowano **12** obiektów. Należą do nich stacje uzdatniania wody zlokalizowane w Szlichtyngowej, Starych Drzewcach, Osowej Sieni, Przyczynie Górnej, Kandlewie, Lginiu, Krążkowie, Starym Strączu, Łupicach, Olbrachcicach oraz Dębowej Łęce.

W tej grupie obiektów w ramach nadzoru sanitarnego nad jakością wody pobrano łącznie 53 próbki wody, a administratorzy w ramach kontroli wewnętrznej 63 próbek. W odniesieniu do ww. liczby pobranych próbek prowadzono postępowania administracyjne związane z kwestionowaniem 3 próbek wody pod względem przekroczenia parametrów mikrobiologicznych.

W ewidencji wodociągów publicznych o produkcji wody **≤100m³/d** w roku 2024 znajdowały się **2** wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia – Wygnańczyce oraz Siedlnica. W tej grupie obiektów pobrano w ramach nadzoru łącznie 5 próbek wody, zaś w ramach kontroli wewnętrznej 6. Kwestionowano

2 próbki pod względem przekroczenia parametrów mikrobiologicznego związanego z obecnością pojedynczych bakterii grupy coli.

Na terenie powiatu wschowskiego, w grupie obiektów o **nazwie inne podmioty zaopatrujące w wodę** związanej z wykorzystaniem wody w ramach prowadzonej działalności gospodarczej bądź w obiektach użyteczności publicznej zewidencjonowanych były 26 czynnych obiektów – są to ujęcia związane w głównej mierze z ośrodkami wypoczynkowymi, polami namiotowymi położonymi nad Jeziorem Sławskim, jak również indywidualne ujęcie wody związane z zakładami pracy z branży spożywczej. W tej grupie obiektów w stosunku do lat poprzednich następuje sukcesywne podłączanie się ośrodków wczasowych do ujęć publicznych, w wyniku rozbudowy sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy Sława. Kwestionowano 2 próbki na 20 pobranych próbek nadzorowych pod względem parametru mikrobiologicznego. Zarządcy ujęć również realizowali kontrole jakości wody – pobrano łącznie 41 próbek wody.

5.3.1. Braki przydatności wody – zanieczyszczenia mikrobiologiczne

W roku 2024 na analizowanym obszarze w odniesieniu do wyżej zawartych danych stwierdzono okresowy brak przydatności wody do spożycia dla 2 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia z **łącznie ilości 16** ujęć pod względem przekroczeń mikrobiologicznych. Sytuacja ta na przestrzeni 2024 miała miejsce dla ujęcia wody w Łupicach, w którym w 1 próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej odnotowano obecność enterokoków kałowych oraz w wodociągu publicznym w Starych Drzewcach, dla którego w próbce nadzorowej wykryto bakterie grupy coli na poziomie przekraczającym 10 jtk/100 ml wody. W odniesieniu do ww. sytuacji

każdorazowo wszczęto postępowanie administracyjne i wydano decyzje o braku przydatności wody dla danego ujęcia wody – administratorzy zobowiązani zostali do niezwłocznej poprawy jakości wody. Mieszkańcy zaopatrywanych miejscowości z tych ujęć wody poinformowani byli stosownym komunikatem o całkowitym zakazie używania wody z kranu – zabezpieczona była dostawa wody z innych wodociągów w postaci dowozu wody w cysternach, która użytkowana być mogła również po jej uprzednim przegotowaniu. Sytuacje te miały incydentalny, krótkotrwały charakter, a w efekcie podjętych działań naprawczych przez zarządców ww. ujęć nastąpiła poprawa i stabilizacja jakości produkowanej wody.

Najczęstsze przyczyny pogorszenia się jakości wody pod względem mikrobiologicznym m.in.:

- awarie urządzeń związanych z ujmowaniem/ uzdatnianiem czy dystrybucją wody
- mały rozbiór wody
- niewłaściwa dezynfekcja po dokonanych pracach konserwacji/naprawy urządzeń
- niewłaściwa gospodarka wodno-ściekowa
- inne czynniki środowiskowe np. wysoki stan wód gruntowych związany z intensywnymi opadami deszczu/śniegu

Główne, najczęstsze działania naprawcze:

- dezynfekcja chemiczna wody
- płukanie sieci oraz urządzeń uzdatniających wodę.
- modernizacje stacji uzdatniania wody, przepompowni, sieci wodociągowych, studni głębinowych
- wymiana złóż filtracyjnych
- montaż lamp UV w obrębie stacji uzdatniania wody, przepompowni wody

5.3.2. Warunkowa przydatność wody do spożycia

Warunkowa przydatność wody w roku 2024 stwierdzana była na podstawie analizy zagrożenia dla zdrowia przede wszystkim w odniesieniu dla tzw. mikrobiologicznego parametru wskaźnikowego, charakteryzującego w głównej mierze prawidłowość przebiegu procesów technologicznych, jak również niedostatki w sieci dystrybucyjnej związane z funkcjonującym w rurach biofilmem i zrywaniem się osadów. Przekroczenie tego parametrów nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, nie mniej jednak wydawane warunkowe oceny jakości wody względem przekroczonych parametrów mikrobiologicznych - bakterie grupy coli na poziomie poniżej 10 jtk/100 ml wody - zabezpieczały dodatkowo całą populację odbiorców wody, w szczególności małe dzieci, starsze osoby czy osoby z obniżoną odpornością.

Sytuacje związane z obecnością w wodzie pojedynczych bakterii z grupy coli w ciągu 2024 roku miały w następujących wodociągach publicznych: Przyczynie Górnej, Wygnańcach, Siedlnicy, a także w 2 indywidualnych ujęciach wody. Pogorszenie jakości wody miało krótkotrwały charakter, działania naprawcze oparte w głównej mierze na dezynfekcji i płukaniu sieci przyniosły poprawę jakości wody.

Warunkowa przydatność wody = woda bez przegotowania

- codzienne mycie
- prania odzieży,
- prace porządkowe (np. mycia podłóg)
- spłukiwania toalet.

Warunkowa przydatność wody = woda wyłącznie po przegotowaniu

- do picia,
- do przygotowywania posiłków i potraw,
- do mycia i płukania warzyw i owoców
- do produkcji żywności, a także do mycia zębów, kąpieli noworodków i małych dzieci

5.3.3. Monitoring substancji promieniotwórczych w wodzie

Na podstawie przekazanych przez dostawców wody sprawozdań z badań w kierunku stężenia:

- trytu,
- izotopów promieniotwórczych Radu: Ra-226 i Ra-228,
- radonu Rn-222

nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrycznych.

5.3.4. Stan infrastruktury wodociągowej

W roku 2024 w obrębie zewidencjonowanych ujęć wody w większości grup kontynuowane były działania mające na celu poprawę stanu technicznego infrastruktury wodociągowej poprzez na bieżąco realizowane doraźnie działania konserwacyjno-naprawcze w obrębie stacji uzdatniania wody oraz na sieciach wodociągowych polegające m.in. na czyszczeniu i dezynfekcji zbiorników wody czystej, wymianie pomp głębinowych, montażu lamp UV, wymianie zasuw i hydrantów na sieci czy rozbudowie sieci wodociągowej.

Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i urządzeń stacji uzdatniania wody oraz studni stanowiących źródło wody dla zaopatrywanych obszarów powiatu wschowskiego w ujęciu ogólnym oceniono jako dobry.

5.3.5. Nadzór nad ciepłą wodą.

W roku 2024 względem nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej w kierunku wykrywania bakterii *Legionella* sp. w 2024 r. przeprowadzono badania w następujących obiektach związanych z wytwarzaniem aerozolu wodno-powietrznego, zarówno w ramach kontroli urzędowej, jak i w ramach kontroli automonitoringu zarządców następujących obiektów.

Rodzaj obiektu	Liczba skontrolowanych obiektów	Liczba pobranych próbek ciepłej wody	Wynik badania
Podmioty wykonujące działalność leczniczą (szpitale)	1	12	Pozytywny
Domy pomocy społecznej	1	6	Pozytywny
Placówki opiekuńczo-wychowawcze (dom dziecka)	3	9	Pozytywny
Obiekty oświatowe (specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze)	1	3	Pozytywny

Na podstawie sprawozdań z badań wykonywanych w ramach nadzoru sanitarnego i kontroli wewnętrznej stwierdzić można, iż sieci ciepłej wody ww. obiektów wolne są od kolonizacji bakteriami z rodzaju Legionella. Jedynie w 1 próbce nadzorowej na 4 pobrane w Nowym Szpitalu we Wschowie stwierdzono obecność ww. bakterii na poziomie średnim – działania naprawcze w postaci dezynfekcji termicznej i chemicznej przyniosły poprawę jakości ciepłej wody.

5.4. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpieli

Zagadnienia związane z funkcjonowaniem oraz nadzorem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad jakością wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli regulują krajowe akty prawne, implementujące dyrektywę 2006/7/WE dotyczącą zarządzania jakością wody w kąpieliskach.

Na terenie powiatu wschowskiego w analizowanym okresie sprawozdawczym funkcjonowały 3 kąpieliska oraz 3 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli utworzone przy okazji funkcjonowania obozów harcerskich.

W trakcie sezonu skontrolowano stan techniczno-sanitarny plaży wraz z infrastrukturą sanitarną ww. obiektów nie stwierdzając nieprawidłowości. Organizatorzy kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli realizowali kontrolę wewnętrzną jakości wody zgodnie z harmonogramami, zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli. **Jakość wody** w trakcie analizowanego sezonu kąpielowego **zgodna była** z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli. W 2024 r. w trakcie sezonu letniego wydano 18 bieżących ocen o przydatności wody do kąpieli.

Na ocenę jakości wody w kąpieliskach i mowdk składały się następujące elementy:

- oznaczenie wskaźników mikrobiologicznych (Escherichia coli, enterokoki),
- ocena wizualna (zakwity sinic, rozmnażanie się makroalg lub fitoplanktonu),
- obecność w wodzie zanieczyszczeń, tj.: materiały smoliste, szkło, guma oraz inne zanieczyszczenia nie dające się natychmiast usunąć).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli po zakończeniu sezonu kąpielowego w 2024 r. przeprowadził również klasyfikację jakości wody dla 3 nadzorowanych kąpielisk, zlokalizowanych w miejscowości Sława oraz w Lginiu. Klasyfikacja kąpieliska jest dokonywana zgodnie z przepisami ww. rozporządzenia, a kąpieliska klasyfikowane otrzymują status: doskonałe, dobre, dostateczne lub niedostateczne. Do oceny niezbędny jest odpowiedni zestaw ww. wyników badań mikrobiologicznych, minimum 16 próbek z 4 sezonów kąpielowych. Nadzorowane kąpieliska uzyskały, podobnie jak w latach poprzednich status jakości wody na poziomie doskonałym.

Informacje na temat kąpielisk były systematycznie umieszczane na stronie internetowej Serwisu Kąpieliskowego <https://sk.gis.gov.pl/index.php/kapieliska> oraz na stronie tutejszej Stacji, a także na tablicach informacyjnych umieszczonych na terenach kąpielisk.

5.5. Nadzór nad pływalniami

Pływalnia, zgodnie z definicją zawartą w Ustawie z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, to obiekt kryty lub odkryty, z wodą przepływową, przeznaczony do pływania lub kąpeli, posiadający co najmniej jedną nieckę basenową, z trwałym brzegiem i dnem, wyposażony w urządzenia sanitarne, szatnie i natryski. Zagadnienia związane z funkcjonowaniem i nadzorem nad pływalniami w zakresie ich bezpieczeństwa zdrowotnego wody regulują krajowe akty prawne.

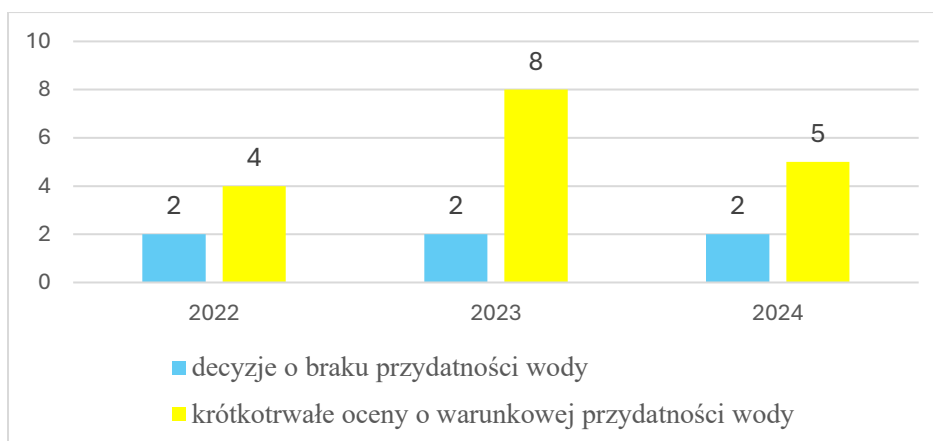
Na terenie powiatu wschowskiego nie ma czynnego obiektu spełniającego ww. kryteria. Brak jest pływalni krytych, zaś odkryty basen we Wschowie od wielu lat pozostaje nieczynny z uwagi na nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny niecki, jak i zaplecza sanitarno-szatniowego. Zgodnie z posiadanymi informacjami ze strony Gminy Wschowa jako zarządcy obiektu brak jest środków finansowych na kompleksowy remont ww. obiektu.

5.6. Podmioty działalności leczniczej

Na terenie powiatu wschowskiego funkcjonuje 1 obiekt wykonujący działalność leczniczą, polegającą na udzielaniu całodobowych, stacjonarnych świadczeń zdrowotnych, tj. Nowy Szpital we Wschowie Sp. z o.o., ul. Ks. A. Kostki 33, 67-400 Wschowa

Kontrole przeprowadzone przez Sekcję Higieny Komunalnej w ww. obiekcie nie wykazały uchybień w kontrolowanym zakresie, tj. stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, postępowania z odpadami medycznymi oraz komunalnymi, postępowania ze zwłokami osób zmarłych w szpitalach, postępowania z bielizną pościelową a także zaopatrzenia obiektów w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

5.7. Podsumowanie

Biorąc pod uwagę posiadane za 2024 r. oraz lata poprzednie, jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w kontekście zapewnienia konsumentom wody bezpiecznej dla zdrowia utrzymuje się na wysokim poziomie.

Wzrost świadomości konsumentów na temat wymagań, jakie powinna spełniać bezpieczna i „zdrowa” woda do spożycia, powoduje iż przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne starają się podnosić jakość świadczonych usług poprzez zapewnienie dostarczenia produktu o jak najwyższej jakości. W tym celu, w odniesieniu do lat ubiegłych sukcesywnie realizowane są działania zmierzające do poprawy stanu technicznego infrastruktury wodociągowej. Dostawcy wody oraz organy samorządowe w miarę możliwości finansowych oraz w oparciu o środki pozyskiwane z funduszy europejskich od kilku lat starają się więc modernizować istniejącą infrastrukturę wodociągową budowaną zazwyczaj w latach 80-90 oraz realizują nowe inwestycje, które mają na celu poprawę sytuacji w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę, np. poprzez budowę nowych ujęć wody, budowę pompowni wody, rozbudowę sieci wodociągowej. Stan sanitarny urządzeń do zaopatrywania w wodę w 2024r. nie obligował tym samym do prowadzenia postępowań administracyjnych.

Rozdział 5. Nadzór nad jakością wody do spożycia, wody w kąpieliskach i basenach sporządziła: Agnieszka Długosz

6. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

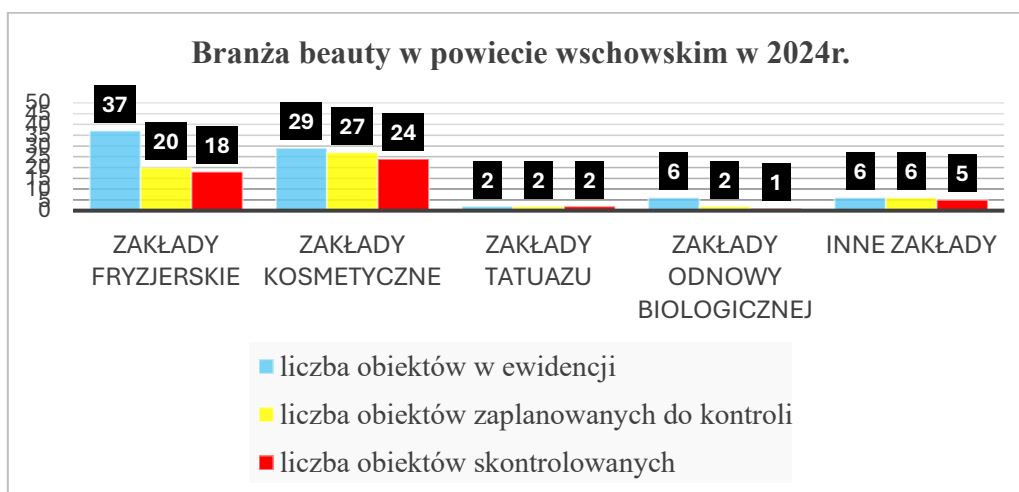
W 2024 r. nadzorem objęto **94 [58%]** obiekty użyteczności publicznej, spośród **162** ujętych w ewidencji organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa lubuskiego. Działania kontrolne prowadzono zgodnie z klasyfikacją obiektów, dokonanej pod kątem oszacowanego ryzyka wystąpienia zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi.

W wyniku przeprowadzonych kontroli, biorąc pod uwagę pojedyncze stwierdzone nieprawidłowości, **ogólny stan obiektów użyteczności publicznej należy uznać za dobry.**

6.1. Stan sanitarny zakładów: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej oraz innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej

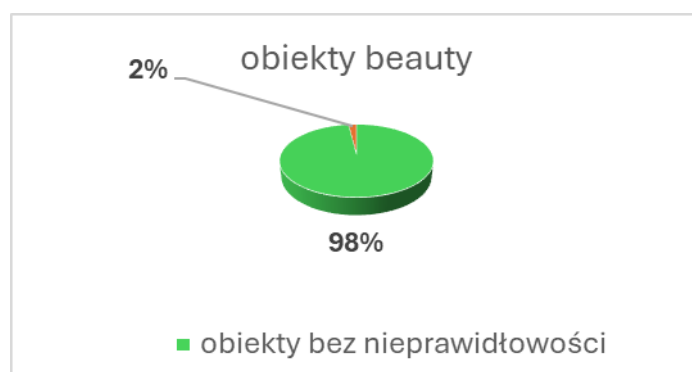
W ewidencji znajduje się **łącznie 80 tego typu obiektów**, skontrolowanych zostało **50 [62,5%]**. Część zakładów miała zawieszoną lub całkowicie zlikwidowaną działalność, gdyż grupę tę cechuje dość duża zmienność - powstaje dużo nowych zakładów beauty, inne są zawieszane lub ulegają likwidacji.

Rys. Zestawienie liczby obiektów zewidencjonowanych do liczby obiektów skontrolowanych z branży beauty na terenie powiatu wschowskiego.

Branża beauty to jedna z najliczniejszych grupa wśród obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych przez tutejszy organy. Zakres świadczonych usług jest bardzo zróżnicowany – od niewielkich obiektów obsługiwanych przez jedną osobę poprzez firmowe salony fryzjersko kosmetyczne, jak również profesjonalne gabinety tatuażu, gabinety masażu, siłownie, sale ćwiczeń, solaria. Obiekty w tej grupie

charakteryzują się największym zróżnicowaniem pod względem technicznym, nie mniej jednak właściciele tych działalności sukcesywnie podwyższają standardy swoich zakładów wykonując remonty, wymianę wyposażenia i wystroju. W obiektach tych na systematycznie podnosi się również poziom personelu względem zachowania bezpieczeństwa sanitarnego w odniesieniu do świadczonych usług poprzez m.in. realizację procesów dezynfekcji i sterylizacji stosowanych narzędzi i akcesoriów, dekontaminację powierzchni użytkowych, jak również prowadzenie właściwej gospodarki w zakresie generowanych odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych.

Wyniki kontroli:

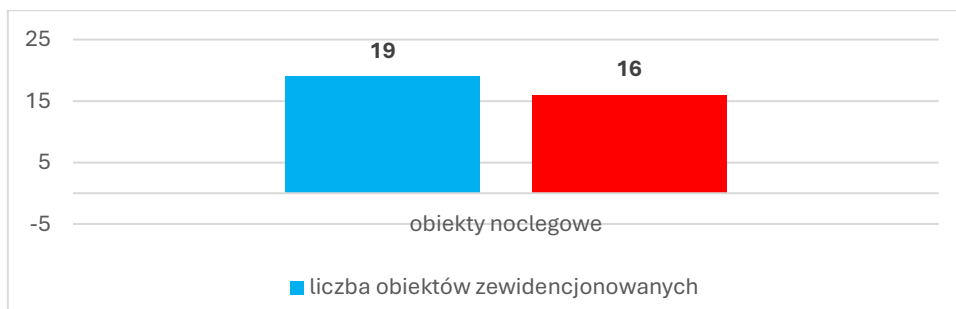
- Bardzo dobry stan sanitarno-techniczny dotyczy 40 obiektach, natomiast pozostałe obiekty utrzymane były we właściwym, dobrym stanie sanitarno-technicznym oraz porządkowym.
- w obiektach prowadzona jest dezynfekcja narzędzi wielokrotnego użycia przy zastosowaniu środków dezynfekcyjnych o działaniu bakteriobójczym, wirusobójczym, grzybobójczym; - obiekty solaryjne posiadają niezbędne środki ochronne oraz udostępniają informacje o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia
- nałożono jeden mandat karny dotyczący braku postępowania względem zapisów obowiązującej procedury higienicznej w zakresie gospodarki odpadami medycznymi
- wydano doraźne zalecenia związane głównie z aktualizacją procedur higienicznych, uaktualnienia badań lekarskich, przeorganizowania stanowisk pracy, jak również zwiększenia częstotliwości wykonywania atestacji biologicznej realizowanych procesów sterylizacji
- nie odnotowano zgłoszeń interwencyjnych w tej grupie obiektów
- podczas kontroli prowadzono działania edukacyjne w zakresie wytycznych i rekomendacji Głównego Inspektoratu Sanitarnego, mające na celu poprawę, jak i skuteczność przeprowadzania procesów dekontaminacji narzędzi oraz

Elementy oceny obiektów branży beauty

- stan techniczno-sanitarny pomieszczeń usługowych, sanitarnych, zaplecza i wyposażenia gabinetów,
- stan narzędzi używanych w trakcie świadczenia usług kosmetycznych, fryzjerskich; tatuażu
- sposób prowadzenia procesów dekontaminacji, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku oraz ich przechowywanie;
- procedury higieniczne zapobiegające zakażeniom w trakcie wykonywania zabiegów naruszających ciągłość tkanki w poszczególnych rodzajach obiektów;
- postępowanie z odpadami niebezpiecznymi i komunalnymi;
- postępowanie z bielizną jednorazową i wielokrotnego użytku,
- sposób przechowywania kosmetyków oraz narzędzi,

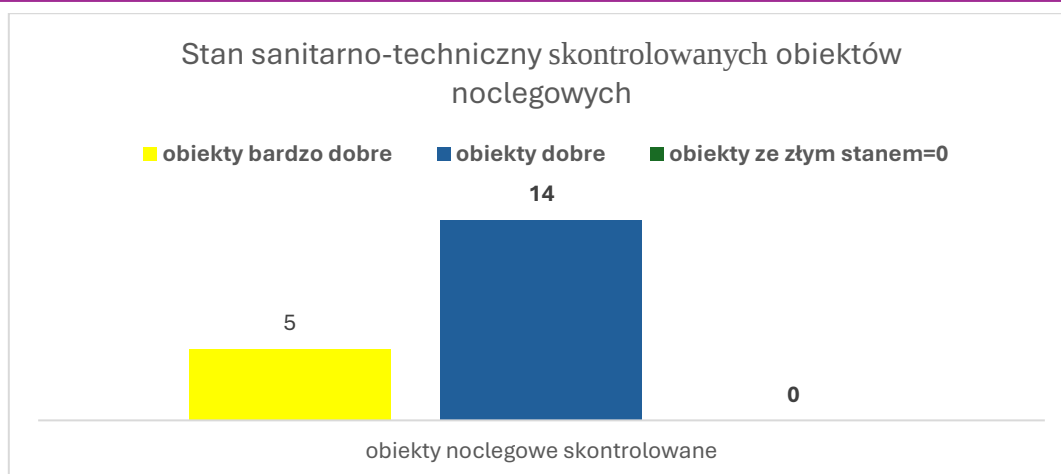
6.2. Stan sanitarny obiektów, w których świadczone były usługi hotelarskie (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe i pola biwakowe oraz inne obiekty)

Na terenie powiatu wschowskiego w 2024 r. pod nadzorem znajdowały się 33 obiekty świadczące usługi hotelarskie oraz usługi krótkotrwałego zakwaterowania. Wykonano 16 kontroli z 19 zaplanowanych (84,2%) – 3 obiekty uległy likwidacji.

Elementy oceny obiektów związanych z usługami noclegowymi

- stan techniczno-sanitarny pomieszczeń wchodzących w skład całości danego obiektu i ich wyposażenia
- zaopatrzenie w środki sanitarne i dezynfekcyjne, a także sposób ich przechowywania, jak również sprzętu używanego do utrzymania czystości bieżącej
- zaopatrzenie obiektu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi
- postępowanie z nieczystościami stałymi i płynnym
- aspekt wentylacji pomieszczeń
- postępowanie z bielizną pościelową
- dbałość o stan bieżącej czystości i higieny pomieszczeń, a także terenu wokół obiektu

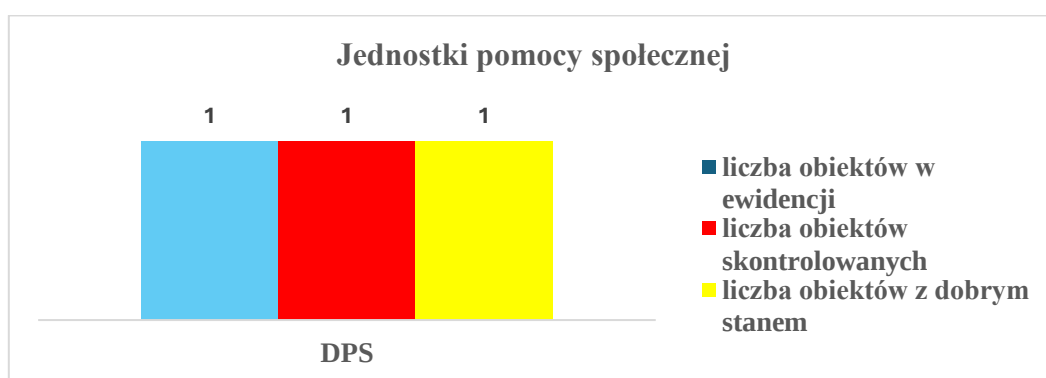
Kontrole wykazały bardzo dobry stan sanitarno-techniczny w 5 obiektach, natomiast pozostałe skontrolowane obiekty utrzymane były we właściwym stanie sanitarno-technicznym oraz porządkowym. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie

realizowanej oceny. Nie odnotowano również zgłoszeń interwencyjnych w analizowanej grupie obiektów. W trakcie kontroli w związku z funkcjonowaniem w tego typu obiektach węzłów sanitarnych, systemów klimatyzacji prowadzono działania informacyjno-edukacyjne względem właściwej profilaktyki związanej z zapobieganiem namnażania się bakterii Legionella w ciepłej wodzie użytkowej.

6.3. Stan sanitarny obiektów pomocy społecznej (domy pomocy społecznej, noclegownie oraz placówki zapewniające całodobową opiekę)

Na analizowanym terenie w ewidencji tutejszego organu funkcjonuje 1 DPS zapewniający opiekę dla chorych dzieci o różnym stopniu niepełnosprawności. W roku 2024 skontrolowano ww. obiekt z wynikiem pozytywnym. Każdorazowo ocenie poddawano następujące zagadnienia:

- stan techniczno-sanitarny pomieszczeń i ich wyposażenia,
- dostępność obiektów dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- wyposażenie w środki sanitarne i dezynfekcyjne, a także sposób postępowania ze sprzętem używanym do utrzymania czystości bieżącej;
- postępowanie z bielizną pościelową i osobistą mieszkańców
- postępowanie z odpadami, w tym odpadami medycznymi,
- zaopatrzenie obiektu w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz nadzór nad ciepłą wodą użytkową.

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy ww. obiektu nie budził zastrzeżeń. Obiekt jest wyposażony w wystarczającą ilość środków higienicznych, czystości oraz środków do dezynfekcji. Teren wokół obiektów jest ogrodzony i utrzymany w należytym porządku. Nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną, jak i w zakresie gospodarki odpadami medycznymi. W trakcie kontroli prowadzono działania

informacyjno-edukacyjne względem właściwej profilaktyki związanej z zapobieganiem namnażania się bakterii Legionella w ciepłej wodzie użytkowej.

W odniesieniu do lat poprzednich działania zarządzającego domem pomocy społecznej niezmiennie ukierunkowane są na stałe utrzymanie należytego stanu sanitarno-technicznego i porządkowego ww. placówki oraz stałe doskonalenie warunków świadczonych usług opiekuńczych. Cykliczne kontrole prowadzonej przez siostry zakonne placówki, mimo ograniczonych środków budżetowych, jakimi dysponują, pokazują iż sukcesywnie realizowane są m.in. remonty pomieszczeń mieszkalnych, wymieniane jest meblowanie, na zewnątrz budynku zorganizowany jest przestronny teren rekreacyjny z placem zabaw, ponadto siostry starają się, aby dzieci mimo swoich ograniczeń związanymi z ich chorobami korzystały z różnych form rehabilitacji, zabawy, jak i wypoczynku poza terenem DPS.

6.4. Stan sanitarno-techniczny dworców autobusowych, dworców i stacji kolejowych oraz środków transportu publicznego

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nowej Soli w roku 2024 w obrębie powiatu wschowskiego znajdowały się łącznie 3 obiekty z ww. kategorii – 2 dworce autobusowe oraz 1 przystań jednostek pływających rekreacyjnie i sportowo oraz Nadzorem objęty jest również 1 przewoźnik realizujących drogowy transport publiczny.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień higienicznych, ani technicznych.

6.5. Stan sanitarno-techniczny cmentarzy, domów przedpogrzebowych

Na terenie powiatu wschowskiego zewidencjonowane są 22 cmentarze oraz 3 domy przedpogrzebowe. W roku 2024 skontrolowano 5 zaplanowanych do kontroli cmentarzy oraz 3 ww. domy przedpogrzebowe.

W ramach bieżącego nadzoru względem cmentarzy ocenie poddawano sposób postępowania z odpadami pochodzącymi z powierzchni grzebalnej cmentarza (stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny kontenerów i pojemników do gromadzenia odpadów), zapewnienia ogrodzenia terenu cmentarza. Weryfikowano także podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę do celów użytkowych (wodociąg sieciowy/ źródło własne) oraz warunki przeprowadzania ekshumacji.

W odniesieniu do domów przedpogrzebowych kontrola dotyczyła stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i ich wyposażenia; warunków przechowywania zwłok osób zmarłych; gospodarki odpadami medycznymi o kodzie 18 01 03 generowanych podczas czynności związanych z przygotowaniem ciał do pochówku; dekontaminacji pomieszczeń, urządzeń i powierzchni roboczych związanych z wykonywaniem toalety pośmiertnej, jak i przechowywania zwłok.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień w zakresie stanu sanitarno-technicznego i porządkowego ww. obiektów. Drobne zalecenia były realizowane na bieżąco przez zarządców obiektów.

6.6. Stan sanitarno-techniczny terenów rekreacyjnych

W ewidencji PIS w Nowej soli na terenie powiatu nowosolskiego zewidencjonowanych jest 4 administratorów związanych z funkcjonowaniem takich obiektów, jak place

zabaw dla dzieci, ale również miejsc przeznaczonych do aktywności fizycznej i kreatywnego spędzania czasu przez osoby dorosłe.

Według obecnego stanu prawnego, urządzenia na placach zabaw, takie jak: huśtawki, drabinki, piaskownice, ale również np. urządzenia zorganizowane w ramach tzw. napowietrznych siłowni skwalifikowane są jako obiekty małej architektury i w związku z tym podlegają obowiązkowej kontroli okresowej w zakresie stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu, jego estetyki oraz otoczenia. Przedmiotem kontroli sanitarnej jest stan sanitarno-techniczny piaskownic, częstotliwość wymiany piasku, czystość piasku pod kątem widocznych zanieczyszczeń, a także stan techniczny urządzeń terenów rekreacyjnych .

W roku 2024 przeprowadzono kontrolę w odniesieniu do 1 administratora terenów rekreacyjnych obejmując nadzorem 7 obiektów z ww. kategorii.

Wyniki kontroli obiektów związanych z terenami rekreacyjnymi:

- nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym skontrolowanych obiektów skutkujących potrzebą wszczęcia postępowania administracyjnego - urządzenia na placach zabaw, siłowniach są sprawne, tereny wokół nich zadbane
- zarządcy terenów rekreacyjnych przeprowadzają również regularne, wewnętrzne przeglądy urządzeń zabawowych/sportowych, urządzenia posiadają niezbędne atesty.
- piasek w piaskownicach wymieniany jest przed rozpoczęciem sezonu, uzupełniany według potrzeb.
- przeprowadzano działania informacyjno-edukacyjne związane z obowiązkiem wymiany piasku w piaskownicach w celu minimalizowania zagrożenia chorobami pasożytniczymi, odzwierzęcymi, zakaźnymi, takimi jak glistnica, toksoplazmoza czy też toksokaroza
- wydawano doraźne zalecenia związane np. z zamontowaniem bądź uzupełnieniem zapisów regulaminu obiektu czy zapewnieniem większej ilości koszy na śmieci

6.7. Stan sanitarno-techniczny innych obiektów użyteczności publicznej

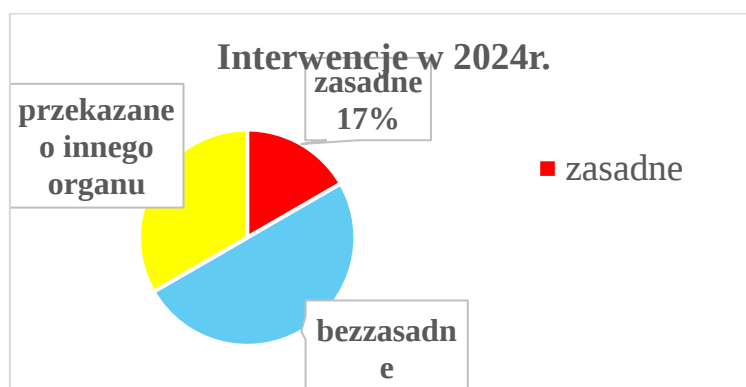
Inne obiekty użyteczności publicznej obejmują takie obiekty, jak np. obiekty sportowe, targowiska, zakłady pralnicze, zakłady pogrzebowe, przystanki autobusowe, domy kultury czy składowiska odpadów. W przypadku tego typu obiektów zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających, a także przebywających w ich sąsiedztwie. Obiekty te zaklasyfikowane są jednakże zgodnie z wytycznymi GIS do tzw. IV grupy

obiektów, stąd nie wszystkie zaplanowane zostały do kontroli na rok 2024. W ewidencji tutejszego obiektu pozostaje **15** tego typu obiektów, skontrolowano **3** z nich. Nie stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do stanu sanitarno-technicznego skontrolowanych obiektów.

6.8. Działania kontrolne związane z interwencjami

W 2024r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli z terenu powiatu wschowskiego w ramach działalności Sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło **6** interwencji.

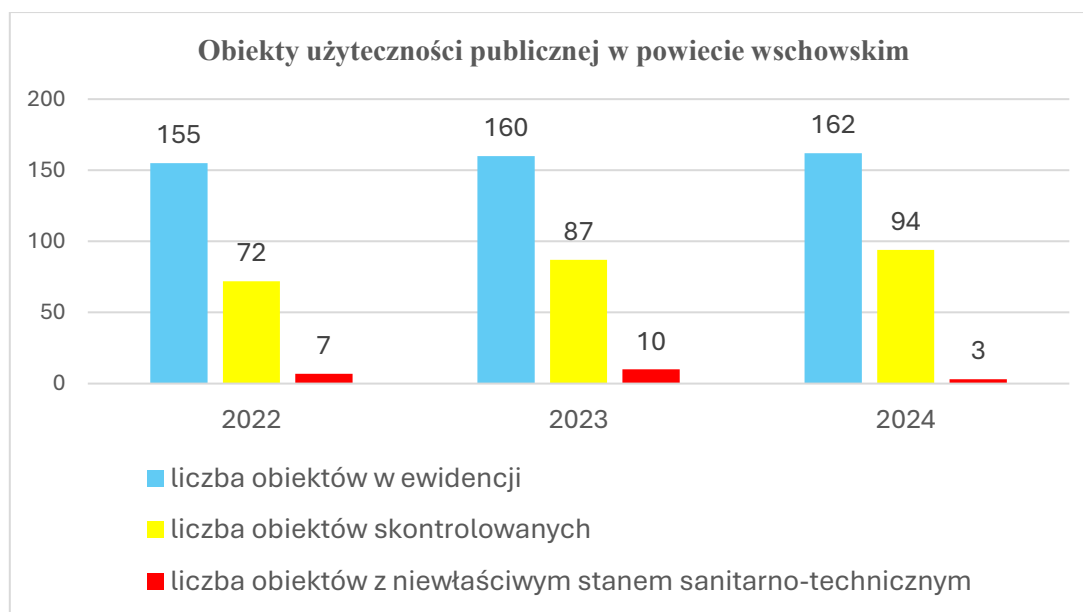
Jako zasadne zaklasyfikowano 1 interwencji, 3 jako bezzasadne, w 2 przypadkach przekazano sprawę do innego organu, zgodnie z posiadanymi kompetencjami przez ten urząd. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole sanitarno-technicznych w celu wyjaśnienia zgłoszonej sprawy. Na przestrzeni lat względem tematyki zgłaszanych interwencji obserwuje się wzrost interwencji związanych ze stanem sanitarno-technicznym budynków mieszkalnych, posesji oraz stanu sanitarnego otoczenia człowieka. Powyższe związane jest z wieloma czynnikami, ale widoczne jest m.in. ubożenie części społeczeństwa, a także zmiany społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa, małodzieńnością rodzin, a w konsekwencji brakiem bliskich członków rodziny mogących zaopiekować się starszymi osobami.

Problematyka spraw interwencyjnych dotyczyła:

- gospodarki nieczystościami płynnymi;
- gospodarki nieczystościami stałymi,
- stanu sanitarno-technicznego budynków mieszkalnych, posesji oraz stanu sanitarnego otoczenia człowieka;
- hałasu;
- stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej

6.9. Podsumowanie

W roku 2024 przeprowadzono o 7 więcej kontroli w stosunku do roku poprzedniego. W odniesieniu do lat ubiegłych sukcesywnie rośnie również liczba obiektów objętych nadzorem. Biorąc z kolei pod uwagę udział procentowy obiektów z nieodpowiednim stanem sanitarno-higienicznym lub technicznym, ogólny stan obiektów użyteczności publicznej należy uznać za dobry. Obiekty z nieprawidłowościami kształtowały się średnio na poziomie około 2% w stosunku do łącznej liczby obiektów skontrolowanych.

Rozdział 6. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej sporządziła:

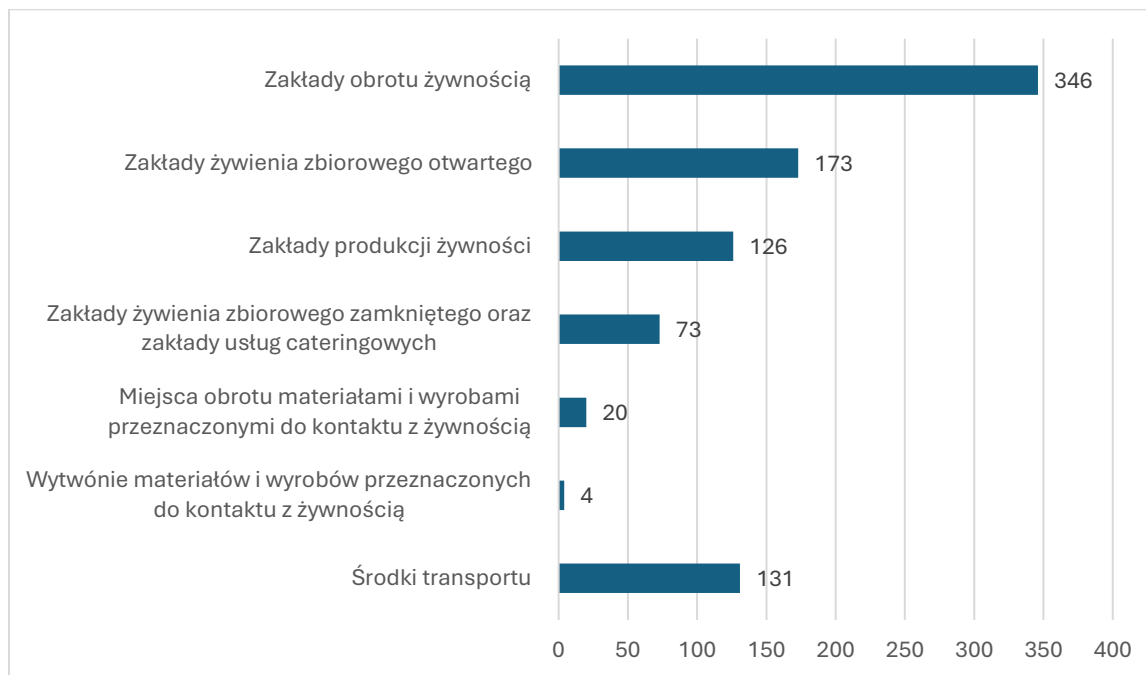
Agnieszka Długosz

7. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia

Zakres bieżącego nadzoru sanitarnego sprawowanego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmował kontrolę przestrzegania w zakładach produkcji i obrotu żywnością, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne, w tym przepisów prawa żywnościowego, dotyczących warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz żywienia zbiorowego. W 2024 roku pion bezpieczeństwa żywności i żywienia nadzorował 736 obiektów żywnościowo-żywieniowych (w 2023 roku 669 obiektów) oraz 10 zakładów prowadzących działalność związaną z produkcją lub obrotem materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością (niezmiennie do roku 2023).

Liczba nadzorowanych obiektów zwiększyła się o 67 w odniesieniu do 2023 roku, wynikało to głównie z wystawienia znacznej ilości decyzji zatwierdzających zakłady (głównie środki transportu) oraz rejestracji podmiotów gospodarstw rolnych i podmiotów prowadzących produkcję żywności w warunkach domowych.

7.1. Obiekty objęte nadzorem w 2024 roku

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy prawa żywnościowego w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Kontrole podmiotów działających na rynku spożywczym były prowadzone z częstotliwością wyznaczoną na podstawie analizy ryzyka zidentyfikowanych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, obejmującej w szczególności stan faktyczny, klasyfikację obiektów i zakładów do kategorii niskiego, średniego lub wysokiego ryzyka na podstawie kryteriów oceny sanitarnej. Przy ocenie warunków sanitarnych kontrolowanych zakładów brano pod uwagę m.in. stan higieniczny obiektu, stan techniczny i porządkowy pomieszczeń, wyposażenie oraz otoczenie zakładu, jakość i identyfikowalność surowców wykorzystywanych do produkcji, jakość wody stosowanej do przygotowywania żywności, stan zdrowia personelu pracującego w kontakcie z żywnością, gospodarkę odpadami, wdrożenie i stosowanie zasad oraz systemów

kontroli wewnętrznej odpowiednio do rodzaju działalności: dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) lub systemu analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli (HACCP).

W 2024 roku skontrolowano 257 zakładów, co stanowiło 34,5% wszystkich nadzorowanych obiektów. Procent realizacji kontroli był zbliżony do roku 2023, gdzie wynosił odpowiednio 34,7%. Kontrole były przeprowadzane pod kątem oceny stanu sanitarno-higienicznego i sanitarno-technicznego zakładu oraz w związku z otrzymanymi zgłoszeniami klientów i powiadomieniami z systemu RASFF, poborem próbek, jak również kontrolami akcyjnymi, np. „akcja lato”.

W 2024 roku przeprowadzono 14 kontroli interwencyjnych z czego 2 okazały się zasadne i dotyczyły zaniedbań sanitarno-higienicznych w obiektach obrotu żywnością.

W 2024 roku za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno-higieniczne nałożono łącznie 9 mandatów karnych na kwotę 2300 zł (w 2023 r. – 9 mandatów karnych na łączną kwotę 1300 zł).

Do najczęściej występujących niezgodności należały:

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości
- nieodpowiednia segregacja żywności oraz niezachowanie właściwych warunków sanitarnych przy przechowywaniu artykułów spożywczych lub wyrobów gotowych
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz sprzętu i wyposażenia mającego kontakt z żywnością
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładów
- nieprzestrzeganie w zakładzie zasad systemu GHP/GMP i HACCP, brak zapisów wynikających z dokumentacji gwarantującej jakość żywności

W 2024 roku wydano łącznie 4 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych w czasie kontroli nieprawidłowości celem poprawy stanu sanitarno-technicznego (w 2023 r. wydano 3 decyzje).

W 2024 roku do WSSE nie zostały skierowane żadne wnioski o nałożenie kary pieniężnej.

7.2. System wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt RASFF, pomocy administracyjnej AAC oraz na rzecz przeciwdziałania fałszowaniu żywności.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (ang. Rapid Alert System for Food and Feed, w skrócie RASFF) służy do wymiany informacji pomiędzy organami urzędowej kontroli w Europie będącymi członkami tego systemu. Do systemu wprowadzane są informacje o żywności, paszach i materiałach do kontaktu z żywnością, potencjalnie niebezpiecznych dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska i działaniach następczych w wyniku zidentyfikowania takich produktów.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli w 2024 r. wpłynęły 2 powiadomienia alarmowe (powiadomienia o zagrożeniu) oraz 9 powiadomień informacyjnych (powiadomienia w celu zwrócenia uwagi lub celem podjęcia działań) dotyczących produktów.

Powiadomienia alarmowe i informacyjne dotyczyły m.in.:

- przekroczenia NDP alkaloidów w żywności w chipsach, w herbacie ziołowej i kminie rzymskim,
- obecności bakterii Salmonella w chałwie sezamowej,
- przekroczenia NDP pozostałości pestycydów w pomidorkach cherry,
- przekroczenia NDP ochratoksyny A w mące żytniej razowej,
- przekroczenia NDP zawartości sumy morfiny i kodeiny w maku niebieskim;

Organy PIS prowadziły czynności zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawodawstwem, weryfikując działania podejmowane przez podmioty sektora spożywczego, ponieważ to one odpowiadają za bezpieczeństwo produkowanych i wprowadzanych do obrotu środków spożywczych. Podejmowano również działania wyjaśniające i zaradcze stosowane do stanu faktycznego.

7.3. Jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Państwowa Inspekcja Sanitarna corocznie opracowuje jednolity ramowy plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu. Zgodnie z kompetencjami PIS obejmuje on urzędową kontrolę i monitoring żywności pochodzenia niezwierzęcego, produkowanej i wprowadzanej do obrotu, oraz produktów pochodzenia zwierzęcego znajdującego się w handlu detalicznym. „Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu” jest opracowywany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym corocznie we współpracy z laboratoriami referencyjnymi Ministra Zdrowia i innymi podmiotami współpracującymi z GIS. Do badań pobierane są próbki produktów krajowych, produktów pochodzących z terenu Unii Europejskiej oraz próbki produktów z krajów trzecich (spoza Unii Europejskiej). Próbki pobierane są z obrotu detalicznego i hurtowego, w zakładach przemysłu spożywczego i zakładach żywienia zbiorowego, a w przypadku produktów z importu również na granicy.

W 2024 r. do badań laboratoryjnych pobrano 46 prób żywności. Próbki badano w głównej mierze w laboratorium WSSE w Gorzowie Wlkp. oraz w laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej spoza województwa jak również laboratoriach zewnętrznych, tj. laboratorium Zakładu Badania Pozostałości Środków Ochrony Roślin w Poznaniu oraz laboratorium Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Skierniewicach.

Spośród zbadanych prób - 5 (10,9%) nie spełniało wymagań prawa żywnościowego. Przyczyną dyskwalifikacji próbek żywności było stwierdzenie przekroczenie bakterii Enterobacteriaceae we wszystkich 5 zbadanych próbach lodów z automatu. W związku z powyższym w obiekcie została przeprowadzona dodatkowa kontrola stanu sanitarno-higienicznego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

7.4. Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością.

Nadzór sanitarny nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością obejmuje zarówno sanitarno-higieniczne warunki produkcji lub sprzedaży, jak i bezpieczeństwo zdrowotne tych produktów. W czasie kontroli zwracano uwagę na oznakowanie wyrobu i materiału przeznaczonego do kontaktu z żywnością pod kątem przestrzegania wymagań obowiązujących przepisów dotyczących prawidłowego znakowania tego typu produktów.

W 2024 r. pod nadzorem znajdowało się 9 zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (niezmiennie do roku 2023) a także 1 wytwórnia materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (analogicznie do roku 2023), która specjalizuje się w produkcji worków do żywności dla branży owocowo warzywnej, grzybowej i mięsnej. Skontrolowano 3 obiekty obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

7.5. Produkcja pierwotna, sprzedaż bezpośrednia i rolniczy handel detaliczny.

Pod nadzorem znajdują się 83 obiekty zajmujące się produkcją pierwotną (uprawą roślin) i/lub dostawami bezpośrednimi. Na terenie powiatu wschowskiego zewidencjonowano 2 gospodarstwa rolne prowadzące działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego, które specjalizują się w produkcji przetworów owocowo-warzywnych z własnych upraw oraz w produkcji pieczarki marynowanej z pieczarek z własnej uprawy. W 2024 roku na terenie powiatu wschowskiego dokonano rejestracji 1 gospodarstwa w zakresie uprawy grzybów – boczników. Wzorem lat ubiegłych wraz z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przeprowadzono 4 kontrole gospodarstw rolnych w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

7.6. Nadzór nad wprowadzaną do obrotu żywnością prozdrowotną.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi nadzór, m.in. nad oznakowaniem środków spożywczych zaliczanych do żywności prozdrowotnej, tj. suplementów diety, żywności wzbogaconej czy żywności specjalnego przeznaczenia medycznego. Ocena znakowania obejmuje, m. in. prezentację i reklamę produktów dostępnych w sklepach jak również w sprzedaży internetowej. W rejestrze zakładów do chwili obecnej nie odnotowano rejestracji w zakresie sprzedaży żywności prozdrowotnej za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

7.7. Ocena sposobu żywienia.

Żywnienie zbiorowe zamknięte to żywienie określonych grup żywności (pacjentów szpitali, pensjonariuszy domów pomocy społecznej, dzieci w przedszkolach i szkołach oraz żłobkach, wychowanków domów dziecka, itp.). Zasady racjonalnego żywienia oraz zalecane racje pokarmowe dla różnych grup ludności nie są uregulowane prawnie, a opracowują je jednostki badawczo-rozwojowe podległe i nadzorowane przez Ministra Zdrowia, w tym głównie Instytut Żywności i Żywienia. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli dokonuje analizy jadłospisów w celu sprawdzenia, czy osobom żywionym zapewniane są posiłki odpowiadające ich potrzebom żywieniowym. Ocena sposobu żywienia w 2024 roku została przeprowadzona w 32 zakładach i obejmowała swym zakresem jakość jadłospisów okresowych, regularność, częstotliwość oraz pory spożywania posiłków, uwzględnianie produktów pochodzących z różnych grup środków spożywczych,

wykorzystywanie produktów sezonowych, dobór technik kulinarnych przygotowywanych potraw (np. używanie do przygotowywania sosów, zup i potraw jedynie naturalnych składników bez użycia koncentratów spożywczych), częstotliwość serwowania potraw smażonych, rodzaju stosowanego oleju, zawartości cukru w napojach, prawidłowości zestawienia produktów pod względem smakowym i kolorystycznym a także zróżnicowanie pod względem konsystencji i strawności poszczególnych składników posiłków. Analizy dla jednostek systemu oświaty przeprowadzane były na podstawie obowiązującego prawa żywnościowego, natomiast do oceny jadłospisów domów pomocy społecznej na podstawie Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego.

Zalecenia w zakresie jakości żywienia dzieci i młodzieży dotyczyły głównie zwiększenia różnorodności posiłków w taki sposób aby zminimalizować powtarzalność produktów serwowanych na śniadanie i kolację w danym dniu.

Stwierdzone nieprawidłowości w żywieniu zarówno w placówkach oświatowych, szpitalach bądź domach pomocy społecznej są omawiane z dyrekcją w trakcie kontroli i wydawane są stosowne zalecenia pokontrolne, które zapisuje się w protokołach kontroli sanitarnych.

W 2024 roku w Domu Pomocy Społecznej pobrano 1 próbę posiłku całodziennego do badań laboratoryjnych, w kierunku zawartości białka, tłuszczu, węglowodanów ogółem, wartości energetycznej oraz zawartości soli. Stwierdzono przekroczenie zawartości soli w całodziennym posiłku, tj. 16 ± 2 g, gdzie według zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dzienne spożycie soli nie powinno przekraczać 5 g na dobę. Ponadto stwierdzono brak różnorodności produktów w przypadku śniadania i kolacji. Podczas przeprowadzonej kontroli kompleksowej bloku kuchennego Domu Pomocy Społecznej dokonano oceny jadłospisu dekadowego diety podstawowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Sprawozdanie z interpretacji wyników badań oraz oceny dekadowej jadłospisu zostało skierowane do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp., Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. oraz Starosty Powiatowego we Wschowie.

7.8. Podsumowanie

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów był zróżnicowany. Wynika to przede wszystkim z dużej różnorodności nadzorowanych obiektów i specyfiki prowadzonej w nich działalności. Na rynku działają zarówno obiekty nowoczesne, jak i stare, małe sklepy oraz bardzo duże wielkopowierzchniowe obiekty handlowe typu super i hipermarkety. Obiekty te różnią się między sobą co do wielkości, rodzaju usług, możliwości infrastrukturalnych i kadrowych. Zauważalny jest wzrost świadomości i dbałość właścicieli zarządzanych przez nich obiektów.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa żywności i żywienia, niezbędna jest kontynuacja nadzoru sanitarnego w zakresie:

- prawidłowego stanu sanitarno – technicznego obiektów
- zachowania właściwych warunków magazynowania i sprzedaży środków spożywczych
- prowadzenia prawidłowych procesów mycia i dezynfekcji;
- prawidłowego znakowania wyrobów gotowych
- kontroli surowców i wyrobów przez producentów, w tym określenie częstotliwości badań właścicielskich
- przestrzegania zasad higieny osobistej personelu oraz stanu zdrowia osób mających kontakt z żywnością
- właściwych kwalifikacji pracowników i ich szkoleń
- zapewnienia możliwości śledzenia pochodzenia produktów
- zapewnienia ciągłości monitoringu zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami
- skutecznego stosowania przez przedsiębiorców w obiektach żywności i żywienia systemów kontroli wewnętrznej – zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP

Współpraca z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa przebiegała prawidłowo. Na bieżąco podejmowano działania monitorujące obecność w obrocie i wycofywanie z rynku produktów niezgodnych z wymogami prawa żywnościowego, zgłoszonych do Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt – RASFF.

Rozdział 7. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia sporządziła:

Magdalena Grobelna

8. Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy

8.1. Charakterystyka nadzorowanych zakładów pracy

Główne kierunki działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących na stanowiskach pracy określone były w *Wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2024 r.* Bieżący nadzór sanitarny sprawowany przez pion higieny pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obejmował w 2024 r. kontrole dotyczące:

- przestrzegania przepisów m.in. z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy,
- wykonywania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- przeprowadzania profilaktycznych badań lekarskich u zatrudnionych pracowników,
- występowania substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- występowania szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy,
- oceny ryzyka zawodowego.

W ewidencji powiatu wschowskiego znajdowało się 77 zakładów (76 w 2023 roku), które zatrudniały łącznie 3578 pracowników (3516 w 2023 roku). W roku 2024 przeprowadzono 70 kontroli (41 w 2023 roku) w 37 zakładach (48,05 %), które

zatrudniały 1226 osób (ok. 34,26 % ogółu zatrudnionych). Nadzorem objętych zostało 48 % zewidencjonowanych podmiotów.

Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował m.in.:

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 32 kontrole,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 20 kontroli,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 20 kontroli,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 7 kontroli,
- nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3 – 5 kontroli,
- nadzór nad detergentami – 4 kontrole.

Tabela nr 1: Struktura zatrudnienia według branż gospodarki, w skontrolowanych zakładach pracy w roku 2024.

Branża gospodarki	Liczba skontrolowanych zakładów	Liczba zatrudnionych w skontrolowanych zakładach	Liczba kontroli
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5	160	10
Przetwórstwo przemysłowe	19	562	34
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	33	4
Dostawa Wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	140	3
Budownictwo	1	26	2
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	4	39	7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	11	2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczanie społeczne	2	134	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	121	4
RAZEM	37	1226	70

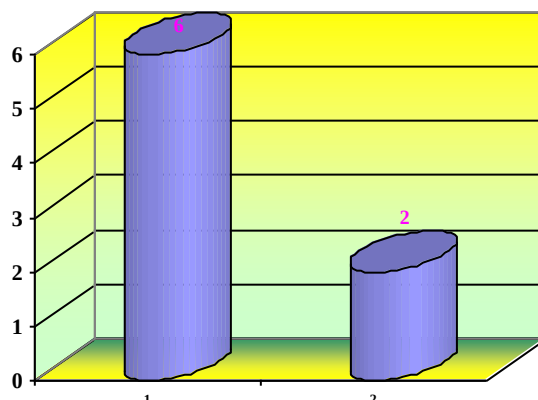
Najwięcej kontroli w roku 2024 zostało przeprowadzonych w zakładach przemysłowych.

8.2. Działalność kontrolno-represyjna

Ogółem przeprowadzono 70 kontroli z zakresu zagrożeń w środowisku pracy i wydano 6 decyzji administracyjnych (4 merytoryczne oraz 2 zmieniające termin wykonania decyzji) zawierających 6 nakazów zobowiązujących pracodawców do usunięcia stwierdzonych uchybień.

Najwięcej nakazów w powyższych decyzjach dotyczyło uchybień w zakresie obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy.

Wykres nr 1: Udział poszczególnych zarządzeń w łącznej liczbie wydanych nakazów przedstawia się następująco:

Legenda:

1. Dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych – 6 nakazów,
2. Usunięcie uchybień w zakresie kosmetyków – 2 nakazy.

W roku 2024 wystawiono 4 decyzje opłatowe na kwotę 1010 zł oraz 9 postanowień, które dotyczyły zmiany terminu załatwienia sprawy.

Na terenie powiatu wschowskiego przekroczenia czynników szkodliwych stwierdza się w 19 zakładach pracy, w których w przekroczeniach norm higienicznych pracuje łącznie 175 pracowników (niektóre osoby są równocześnie narażone na kilka czynników). Najwięcej osób narażonych jest na działanie ponadnormatywnego hałasu – 167 osób.

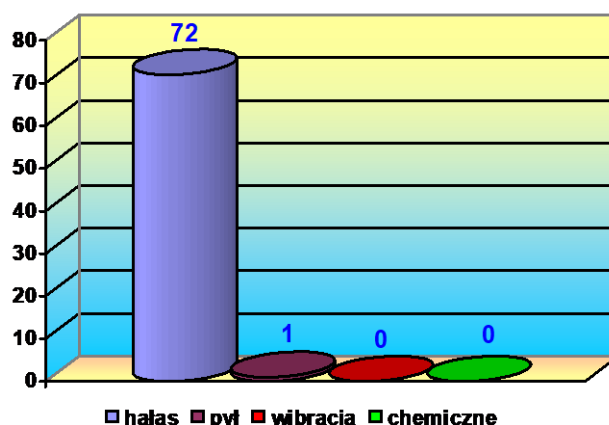
Ponadto stwierdza się przekroczenie poziomu wibracji – w przekroczeniu dopuszczalnych parametrów pracuje 15 osób oraz przekroczenie stężenia pyłu – narażona jest 1 osoba.

Tabela nr 2: Narażenie zawodowe w środowisku pracy w latach 2010-2012

Rok	Liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach dopuszczalnych norm			
		ogółem	czynniki chemiczne	pyły	czynniki fizyczne
2022	20	184	0	8	184
2023	20	179	0	1	167
2024	19	175	0	1	174

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba osób narażonych kształtuje się na podobnym poziomie. W roku 2024 skontrolowano 5 zakładów, w których występują przekroczenia czynników szkodliwych; w skontrolowanych zakładach narażonych było łącznie 73 pracowników, w tym 72 osoby na hałas i 1 osoba na ponadnormatywne zapylenie.

Wykres nr 2: Udział poszczególnych czynników w narażeniu zawodowym

Liczba osób pracujących w przekroczeniach

W celu zmniejszenia narażenia pracowników na ponadnormatywny hałas i wibrację Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli systematycznie egzekwuje od zakładów pracy opracowanie programu ograniczenia narażenia na hałas lub

wibrację, przeprowadzanie okresowych badań audiometrycznych dla pracowników narażonych na ponadnormatywny hałas, przeprowadzanie doboru ochron słuchu odpowiednio do zagrażającego widma hałasu, dopilnowanie stosowania przez pracowników ochron słuchu i rękawic antywibracyjnych, oznakowanie miejsc zagrożenia informacją o występującym przekroczeniu dopuszczalnych normatywów higienicznych oraz znakami nakazującymi stosowanie ochron indywidualnych.

Natomiast wyeliminowanie nadmiernego zapylenia oraz przekroczonych stężeń czynników chemicznych jest egzekwowane przez zarządzenia ujęte w decyzjach administracyjnych.

W roku 2024 wydano 3 decyzje zawierające 6 nakazów dotyczących obniżenia przekroczonych normatywów higienicznych.

W wyniku prowadzonych działań w 2024 r. poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych w 5 zakładach dla 19 pracowników (obniżono do wartości dopuszczalnych: stężenie pyłu dla 12 osób oraz natężenie hałasu dla 7 osób).

8.3. Nadzór nad czynnikami biologicznymi

Pod nadzorem pionu Higieny Pracy są stanowiska pracy, na których występuje narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

W ewidencji powiatu wschowskiego znajduje się 46 zakładów, w których 2235 pracowników jest narażonych na czynniki biologiczne.

W roku 2024 pod kątem narażenia na czynniki biologiczne skontrolowano 20 zakładów pracy.

***WZÓR ZNAKU OSTRZEGAJĄCEGO
PRZED ZAGROŻENIEM BIOLOGICZNYM***

W skontrolowanych zakładach na czynniki biologiczne narażonych było ogółem 572 osób, w tym:

- 572 osoby - narażone na czynniki zakwalifikowane do 2 grupy zagrożenia
- 272 osoby - narażone na czynniki zakwalifikowane do 3 grupa zagrożenia

- 24 osoby - narażone na czynniki zakwalifikowane do 4 grupa zagrożenia

W roku 2024 podczas kontroli nie stwierdzono uchybień z zakresu nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy.

8.4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi w środowisku pracy

W roku 2024 pion Higieny Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizował działania kontrolne oraz edukacyjne w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

Podczas działań kontrolnych sprawdzano warunki pracy, wypełnianie przez pracodawców ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz obowiązków wynikających z zatrudniania pracowników w warunkach narażenia na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne uwalniane podczas procesów technologicznych, które wymienione są w załączniku do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1126). Podczas kontroli prowadzone były również działania edukacyjno – informacyjne w tym zakresie.

W ewidencji powiatu wschowskiego znajduje się 10 zakładów, w których 68 pracowników jest narażonych na czynniki rakotwórcze (pył drewna, krystaliczna krzemionka) i 17 osób ma kontakt z czynnikami rakotwórczymi (formaldehyd).

SUBSTANCJE RAKOTWÓRCZE			
Kategoria	Carc. 1A	Carc. 1B	Carc. 2
Piktogram			
Hasło ostrzegawcze	Niebezpieczeństwo		Uwaga
Zwrot określający zagrożenie	H350, H350i		H351
Zwrot określający środki ostrożności	P201, P202, P280, P308+P313, P405, P501		

W roku 2024 pod kątem narażenia na czynniki rakotwórcze i mutagenne skontrolowano 7 zakładów pracy, w których 47 pracowników narażonych było na pył drewna, a 15 pracowników miało kontakt z formaldehydem.

W roku 2024 podczas kontroli nie stwierdzono uchybień z zakresy nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi lub reprotoksycznymi w środowisku pracy.

SUBSTANCJE MUTAGENNE			
Kategoria	Muta. 1A	Muta. 1B	Muta. 2
Piktogram			
Hasło ostrzegawcze	Niebezpieczeństwo		Uwaga
Zwrot określający zagrożenie	H340		H341
Zwrot określający środki ostrożności	P201, P202, P280, P308+P313, P405, P501		

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2024 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1126) przypominano pracodawcom o obowiązku przekazywania właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Obowiązek wynikający z § 6 ust. 2 ww. rozporządzenia, należy spełnić niezwłocznie po rozpoczęciu działalności oraz corocznie w terminie do dnia 15 stycznia, na druku według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia.

**WZÓR ZNAKU OSTRZEGAJĄCEGO
PRZED ZAGROŻENIEM NA CZYNNIK RAKOTWÓRCZY**

Podczas kontroli zwracano uwagę czy w zakładach pracy występują substancje o działaniu reprotoksycznym, ponieważ są to substancje działające szkodliwie na rozrodczość. Działanie szkodliwe na rozrodczość oznacza niekorzystny wpływ na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych mężczyzn i kobiet oraz toksyczność rozwojową potomstwa w następstwie narażenia na substancję lub mieszaninę. Podobnie jak w przypadku czynników rakotwórczych lub mutagennych substancje reprotoksyczne są substancjami wzbudzającymi szczególnie duże obawy - mogą powodować poważne i nieodwracalne skutki dla zdrowia. Na szkodliwe działanie substancji reprotoksycznych w największym stopniu narażeni są pracownicy młodociani i kobiety w ciąży oraz karmiące piersią.

Substancje reprotoksyczne są klasyfikowane na podstawie kryteriów określonych w rozporządzeniu CLP (Dz. Urz. UE L 353 z 31.12.2008 ze zm.).

SUBSTANCJE REPROTOKSYCZNE				
Kategoria	Repr. 1A	Repr. 1B	Repr. 2	Lact.
Piktogram				BRĄK
Hasło ostrzegawcze	Niebezpieczeństwo		Uwaga	BRĄK
Zwrot określający zagrożenie	H360, H360FD, H360D, H360F, H360Df, H360Fd		H361, H361fd, H361d, H361f	H362
Zwrot określający środki ostrożności	P201, P202, P280, P308+P313, P405, P501			P201, P260, P263, P264, P270 P308 + P313

Zwroty określające zagrożenie dotyczące substancji reprotoksycznych to: H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d, H361fd, H362.

Działanie reprotoksyczne wykazują głównie następujące substancje:

- metale i/lub niektóre związki metali: chromu, niklu, kadmu, kobaltu, galu (arsenek galu), ołowiu, cyny (związki organiczne), rtęć i metylortęć, tellur i tlenek telluru
- związki boru (tritlenek diboru, kwas borowy, borany) i nadboran sodu (+hydraty)
- tlenek węgla
- ftalany
- formamid i jego N-metylowe pochodne (N-metyloformamid, dimetyloformamid)
- dimetyloformamid
- niektóre pestycydy i biocydy
- rozpuszczalniki organiczne np. 2-metoksyetanol i 2-etoksyetanol oraz ich octany
- imidazol i niektóre jego pochodne (1-winyloimidazol, 2-metyloimidazol, 4-metyloimidazol)
- N-metylopirolidon i N-etylopirolidon

W/w substancje występują przede wszystkim przy produkcji i stosowaniu pestycydów, produkcji i przetwórstwie tworzyw sztucznych, w przemyśle gumowym, w przemyśle farmaceutycznym, w przemyśle metalurgicznym, w przemyśle kosmetycznym, w budownictwie, w placówkach ochrony zdrowia oraz w warsztatach samochodowych.

8.5. Choroby zawodowe w powiecie wschowskim

W 2024 roku postępowania administracyjne sprawie chorób zawodowych prowadzone były na podstawie przepisów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1836) oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (t.j. Dz. U. z 20124 r. poz. 1542).

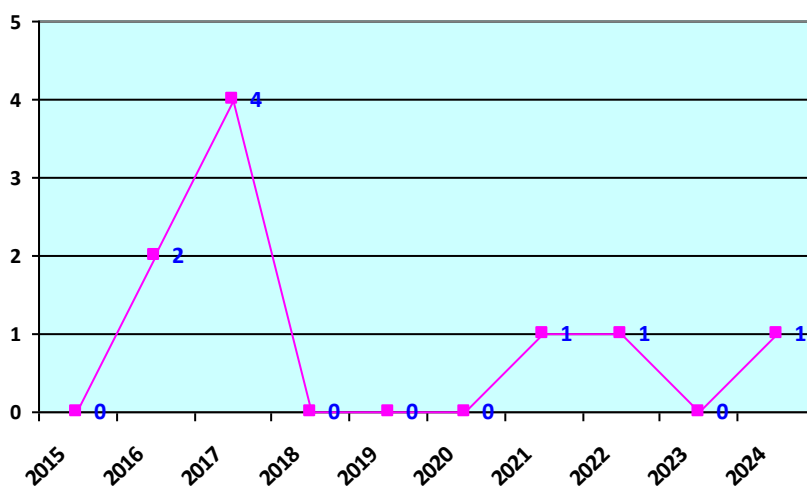

Do organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Nowej Soli w 2024 roku wpłynęły 2 zgłoszenia podejrzeń w sprawie chorób zawodowych (w 2023r. – 4).

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych organ w 2024 roku wydał 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową – zespół wibracyjny: postać naczyniowo – nerwowa poz. 22 pkt. 1 (w 2023 r. – 0).

Wykres nr 3: Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie wschowskim w latach 2015 – 2024.

Liczba stwierdzanych chorób zawodowych w ciągu ostatnich 10 lat w powiecie wschowskim ulega wahaniom, najwięcej chorób stwierdzono w 2017 roku. - 4 przypadki.

Okres trwania postępowania administracyjnego w przedmiocie podejrzenia choroby zawodowej w znacznej mierze zależy od czasu oczekiwania na wydanie orzeczenia lekarskiego przez uprawnioną jednostkę orzeczniczą.

Szczegółowe dane dotyczące stwierdzonych chorób zawodowych opracowywane są przez Instytut Medycyny Pracy w Łodzi w ramach Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych. Celem rejestru jest zbieranie i przetwarzanie danych dotyczących stwierdzonych chorób zawodowych i opracowywanie analiz kształtowania się zapadalności na te choroby.

8.6. Nadzór nad chemikaliami

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty produkujące, importujące, eksportujące, wprowadzające do obrotu, udostępniające na rynku i stosujące, obowiązków prawnych dotyczących substancji chemicznych, ich mieszanin lub wyrobów, produktów kosmetycznych i biobójczych, wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych oraz prekursorów kat. 2 i 3. W zakresie kompetencji również prowadzi nadzór nad zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zstępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2024 roku głównym celem było sprawdzanie, czy podmioty odpowiedzialne dostosowały się do wykonywania:

- Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, poprzez kontrolę przepisów dotyczących rejestracji substancji, oceny informacji dotyczących substancji lub dokumentacji

rejestracyjnej oraz wprowadzania ograniczeń produkcji, obrotu i stosowania niektórych substancji chemicznych

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania przed wprowadzeniem do obrotu przez producentów, importerów i dalszych użytkowników substancji oraz mieszanin stwarzających zagrożenie

Kontrole nad przestrzeganiem przepisów rozporządzeń REACH oraz CLP prowadzone były zgodnie z ustawą z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach.

8.7. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 1 producent chemikaliów, 3 dalszych użytkowników – formulatorów, 7 dystrybutorów i 60 stosujących substancje i mieszaniny w działalności zawodowej.

W roku 2024 przeprowadzono 1 kontrolę u producenta, 3 u dalszych użytkowników – formulatorów, 1 kontrolę u dystrybutora oraz 28 kontroli u stosujących substancje i mieszaniny chemiczne.

W 2024 roku podczas kontroli nie stwierdzono uchybień z zakresu nadzoru nad substancjami chemicznymi i mieszaninami.

W roku 2024 Powiatowa Stacja Sanitarno–Epidemiologiczna w Nowej Soli podczas przeprowadzania kontroli prowadziła nadzór nad produkcją, importem lub obrotem substancjami i ich mieszaninami w zastosowaniach budowlanych (np. cementy, betony, gipsy, kleje, farby), które zostały określone w wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego na 2024 rok.

8.8. Nadzór nad produktami biobójczymi

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych, wprowadzania do obrotu wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych w działalności zawodowej, sprawowany jest zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi, tj.:

- Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych
- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych

Produkty biobójcze stanowią substancję lub mieszaninę, składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganiu ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne. Substancja czynna oznacza substancję działającą na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim, lub mikroorganizm działający na organizmy szkodliwe lub przeciwko nim.

Zadania kontrolne obejmowały m.in. sprawdzanie:

- posiadania i ważności stosownego pozwolenia na wprowadzanie do obrotu produktu biobójczego, wydanego przez Prezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych

- dostępności karty charakterystyki produktu biobójczego, sporządzonej na zasadach określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, poprzez kontrolę przepisów dotyczących rejestracji substancji, oceny informacji dotyczących substancji lub dokumentacji rejestracyjnej oraz wprowadzania ograniczeń produkcji, obrotu i stosowania niektórych substancji chemicznych
- obecności i statusu prawnego substancji czynnej
- zawartości substancji niebędących substancjami czynnymi, ale wymagających rejestracji (jako składniki mieszanin w rozporządzeniu REACH)
- zgodności przeznaczenia i rodzaju produktu biobójczego z danymi figurującymi w pozwoleniu na obrót
- stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej
- prawidłowości oznakowania opakowania produktu biobójczego

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 2 dalszych użytkowników – formulatorów, 3 dystrybutorów i 36 stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej.

W roku 2024 przeprowadzono 2 kontrole u dalszych użytkowników – formulatorów, 3 kontrole u dystrybutorów oraz 15 kontroli u stosujących produkty biobójcze w działalności zawodowej.

W wyniku przeprowadzonych kontroli skontrolowano 5 produktów biobójczych kategorii 3 u 2 wprowadzających do obrotu produkty biobójcze (pierwsze udostępnianie), 5 produktów kategorii 3 u 3 udostępniających produkty biobójcze (kolejne udostępnianie) oraz 30 produktów kategorii 1 i 3 produkty kategorii 3 u 15 stosujących produkty biobójcze działalności zawodowej.

Podczas kontroli produktów biobójczych nie stwierdzono w tym zakresie uchybień.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nowej Soli zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w 2024 roku prowadziła kontrole:

- w zakresie rodentycydów i insektycydów (produkty biobójcze grupy produktowej PT 14 i 18) stosowanych do deratyzacji i dezynsekcji pomieszczeń
- w zakresie dezynfektantów i algicydów stosowanych do dezynfekcji i zabezpieczenia basenów kąpielowych
- w zakresie sprzedaży stacjonarnej i internetowej produktów biobójczych stosowanych do użytku profesjonalnego ze szczególnym uwzględnieniem produktów zawierających jako substancje czynne fosforek glinu lub magnezu

8.9. Nadzór nad detergentami

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie detergentów w roku 2024 prowadzony był poprzez kontrolę spełniania wymagań oraz oznakowania detergentów przez podmioty wprowadzające do obrotu zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 648/2004 z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

Detergent oznacza jakąkolwiek substancję lub mieszaninę zawierającą mydło i/lub inną substancję powierzchniowo czynną, przeznaczoną do procesów prania, mycia i czyszczenia. Detergenty wprowadzane są do obrotu w celu używania ich w gospodarstwie domowym, obiektach użyteczności publicznej lub do celów przemysłowych.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 5 dystrybutorów wprowadzających do obrotu detergenty i 2 stosujących detergenty w działalności zawodowej.

W ramach nadzoru nad detergentami zostały przeprowadzone 2 kontrole u podmiotów wprowadzających do obrotu detergenty oraz 1 kontrolę u podmiotu stosującego detergenty w działalności zawodowej.

W roku 2024 podczas kontroli nie stwierdzono uchybień z zakresu nadzoru nad detergentami.

8.10. Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

Nadzór nad obrotem prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 sprawowany jest poprzez kontrolę przepisów:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych

- rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi
- rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1013 z dnia 25 czerwca 2015 r. ustanawiającego przepisy dotyczące rozporządzenia (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenia Rady (WE) nr 111/2005 określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi
- rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1011 z dnia 24 kwietnia 2015r. uzupełniającego rozporządzenie (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie prekursorów narkotykowych i rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 określające zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi oraz uchylającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 1277/2005
- rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1737 z dnia 14 lipca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 273/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie Rady (WE) nr 111/2005 w odniesieniu do włączenia niektórych prekursorów narkotyków do wykazu substancji sklasyfikowanych

Prekursory narkotyków to substancje chemiczne, które mogą być wykorzystywane do nielegalnego wytwarzania środków odurzających i substancji psychotropowych.

Prekursory narkotyków zostały podzielone na cztery kategorie w zależności od wielkości ryzyka związanego z wytworzeniem z nich substancji psychoaktywnej. Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad obrotem prekursorami kategorii 2 i 3. Do kategorii 2 należą: bezwodnik octowy, czerwony fosfor, kwas fenylooctowy, kwas antranilowy, piperydyna i nadmanganian potasu, przy czym bezwodnik octowy oraz czerwony fosfor należą do podkategorii 2A, a pozostałe do podkategorii 2B.

Do kategorii 3 należą: kwas chlorowodorowy, kwas siarkowy, toluen, eter etylu, aceton i keton metylowo-etylowy.

Zgodnie z art. 44 ust. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nadzór nad prekursorami kat. 2 i 3 sprawuje państwowy powiatowy inspektor sanitarny właściwy ze względu na siedzibę wytwórcy, importera lub innego podmiotu wprowadzającego do obrotu, poprzez:

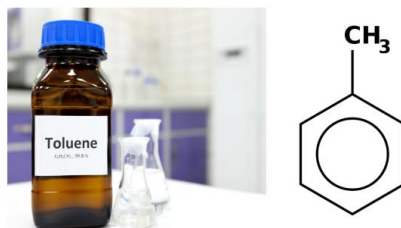
- kontrolę realizacji obowiązków nałożonych na producenta, importera lub inny podmiot wprowadzający do obrotu wynikających z ustawy, rozporządzenia 273/2004 i rozporządzenia 111/2005
- wydawanie pozwoleń – na zasadach i w trybie określonych w przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, rozporządzenia 273/2004 i rozporządzenia 111/2005

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 1 wprowadzający do obrotu prekursorzy narkotyczne i 6 stosujących prekursorzy narkotyczne w działalności zawodowej.

Organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 przeprowadził 5 kontroli, w tym skontrolowano 1 podmiot wprowadzający do obrotu prekursorzy narkotyczne, a także 4 podmioty stosujące te substancje w działalności gospodarczej.

Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie prekursorów narkotyków.

8.11. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie produktów kosmetycznych sprawowany jest zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi, tj.:

- ustawą z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych
- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 30 listopada 2009 r. nr 1223/2009 dotyczącym produktów kosmetycznych

Produkt kosmetyczny to każda substancja lub mieszanina przeznaczona do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego (naskórkiem, owłosieniem, paznokciami, wargami oraz zewnętrznymi narządami płciowymi) lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, której wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała.

Nadzór obejmował w szczególności kontrole dokumentacji produktów kosmetycznych w aspekcie oceny bezpieczeństwa oraz warunków wytwarzania produktów kosmetycznych i wprowadzenia zasad dobrej praktyki produkcji.

Organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadził działania związane z naruszaniem przepisów rozporządzenia (WE) nr 1223/2009 dot. produktów kosmetycznych, np. uchybień w znakowaniu lub niespełnienia wymagań w zakresie składu oraz kontrole warunków wytwarzania.

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli znajduje się 5 dystrybutorów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne. Na terenie powiatu wschowskiego nie występują zakłady wytwarzające i konfekcjonujące produkty kosmetyczne.

W 2024 roku przeprowadzono 3 kontrole u dystrybutorów zajmujących się wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych. W wyniku przeprowadzonych kontroli sprawdzono w zakresie składu i znakowania 9 produktów kosmetycznych.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie produktów kosmetycznych w 2024 roku wydano 1 decyzję nakazującą wstrzymanie obrotu produktów kosmetycznych do czasu zapewnienia właściwego oznakowania z obowiązującymi przepisami prawa.

8.12. Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego obejmują kontrole przestrzegania przepisów o zakazie wytwarzania i wprowadzania

do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych (ŚZ) lub nowych substancji psychoaktywnych (NSP) w rozumieniu Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Ponadto do zadań inspekcji należy również ograniczanie zagrożeń oraz przeciwdziałanie zagrożeniom, jakie powodują środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, w tym podejmowanie działań w zakresie wczesnego ostrzegania o zagrożeniach.

Zgodnie ze wspomnianą ustawą nowa substancja psychoaktywna (NSP) oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu, działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą – zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych – zagrożenie dla zdrowia lub zagrożenie społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Środek zastępczy (ŚZ) to produkt zawierający substancję o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, który może być użyty w takich samych celach jak środek odurzający, substancja psychotropowa lub nowa substancja psychoaktywna, którego wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych.

Wśród działań służących realizacji jakie podejmowała Państwowa Inspekcja Sanitarna w 2024 r., należy wymienić m.in:

- monitorowanie rynku w zakresie pojawienia się środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych
- podejmowanie działań zapobiegawczych poprzez prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży
- monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie zatruć i zgonów, prowadzenie rejestru zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi
- ostrzeganie przed zagrożeniem, jakie mogą stwarzać środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Na terenie powiatu wschowskiego nie funkcjonują przedsiębiorcy posiadający zezwolenie Prezesa Biura do Spraw Substancji Chemicznych na prowadzenie działalności w zakresie wytwarzania oraz wprowadzania do obrotu nowych substancji psychoaktywnych.

W 2024 roku pracownicy Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nowej Soli nie przeprowadzali kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Nie wszczynano postępowań administracyjnych w zakresie środków zastępczych, a także nie niszczone środki zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

W celu ograniczenia zagrożeń, jakie mogą powodować środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne, prowadzony jest rejestr zatruć. Obowiązki związane z procedurą zgłaszania zatruć określone zostały w art. 30a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z § 1 pkt 10 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej

Inspekcji Sanitarnej (Dz. U z 2014 r. poz. 1474 z późn. zm.), rejestr prowadzony jest w formie elektronicznej jako System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

Podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz podmioty przeprowadzające badanie pośmiertne zgłaszają państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, wystąpienie zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną albo podejrzenie wystąpienia takiego zatrucia albo zgonu, którego przyczyną mogło być albo było zatrucie środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

Zgłaszane dane gromadzone są w SMIOD i służą przygotowaniu corocznego Raportu Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącego zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w Polsce.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli nie otrzymał żadnych zgłoszeń podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi ze Szpitali.

Jaką mogą mieć postać?

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Nowej Soli w 2024 roku obejmowali nadzorem sanitarnym produkty zawierające substancje o nazwie Kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego (*Amanita muscaria*) lub innych produktów zawierających te substancje. W wyniku podejmowanych działań nie stwierdzono sprzedaży w/w produktów i nie przeprowadzono w tym zakresie kontroli.

8.13. Podsumowanie

Sekcja Higieny Pracy tak jak w latach ubiegłych realizował działania profilaktyczne, administracyjne i kontrolne, których celem była poprawa warunków pracy oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy.

Największą liczbę narażonych pracowników stanowią zarówno w 2023 i 2024 roku pracujący w warunkach przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu. W związku z tym podczas kontroli warunków pracy zwracano uwagę pracodawcom na konieczność podejmowania działań profilaktycznych w celu zapobiegania chorobom zawodowym narządu słuchu.

W wyniku prowadzonych działań w 2024 r. poprawiono warunki pracy w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych w 5 zakładach pracy dla 19 pracowników (w 2023 roku w 3 zakładach dla 72 pracowników).

W wyniku działalności kontrolnej pionu higieny pracy w 2024 roku przeprowadzono o 29 kontroli więcej w stosunku do roku poprzedniego.

W 2024 roku w porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększono nacisk na kontrole w zakresie nadzoru nad substancjami i mieszaninami chemicznymi, produktami biobójczymi, prekursorami, detergentami oraz produktami kosmetycznymi.

Realizacja zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie kompetencji pionu higieny pracy stopniowo przyczynia się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, a także wzrostu świadomości pracodawców.

Rozdział 8. Warunki higieniczno-sanitarne środowiska pracy sporządziła:

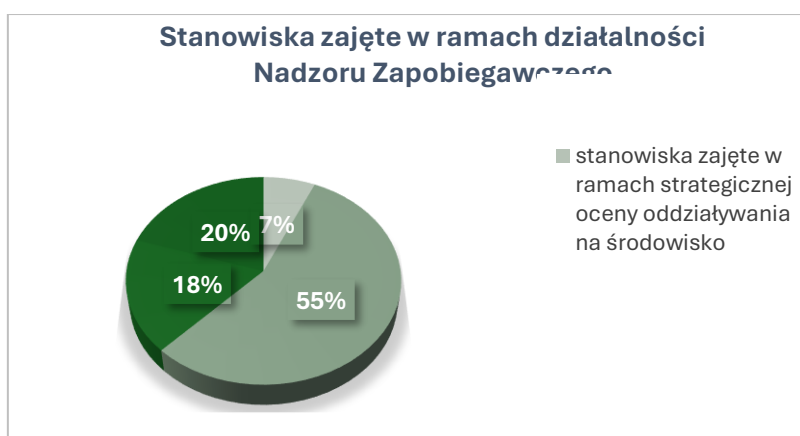
Izabela Grządko

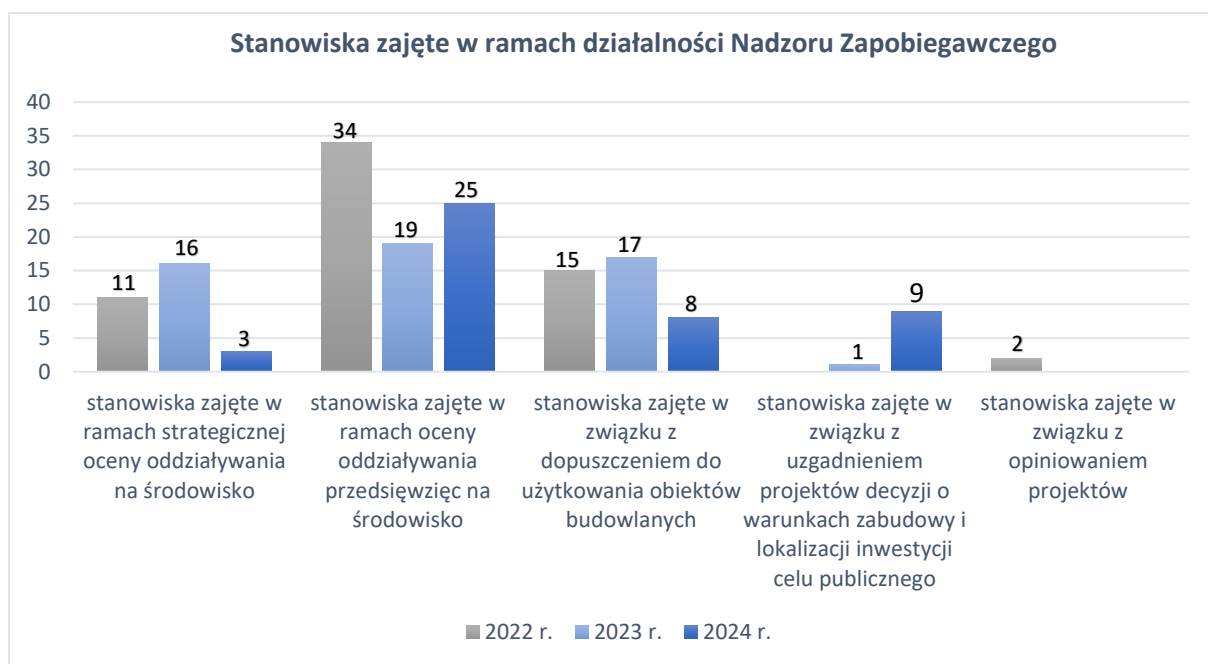
9. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

9.1. Zakres wykonywanych zadań

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny w ramach swojej działalności wykonuje zadania pod kątem spełnienia warunków higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania, lokalizowania

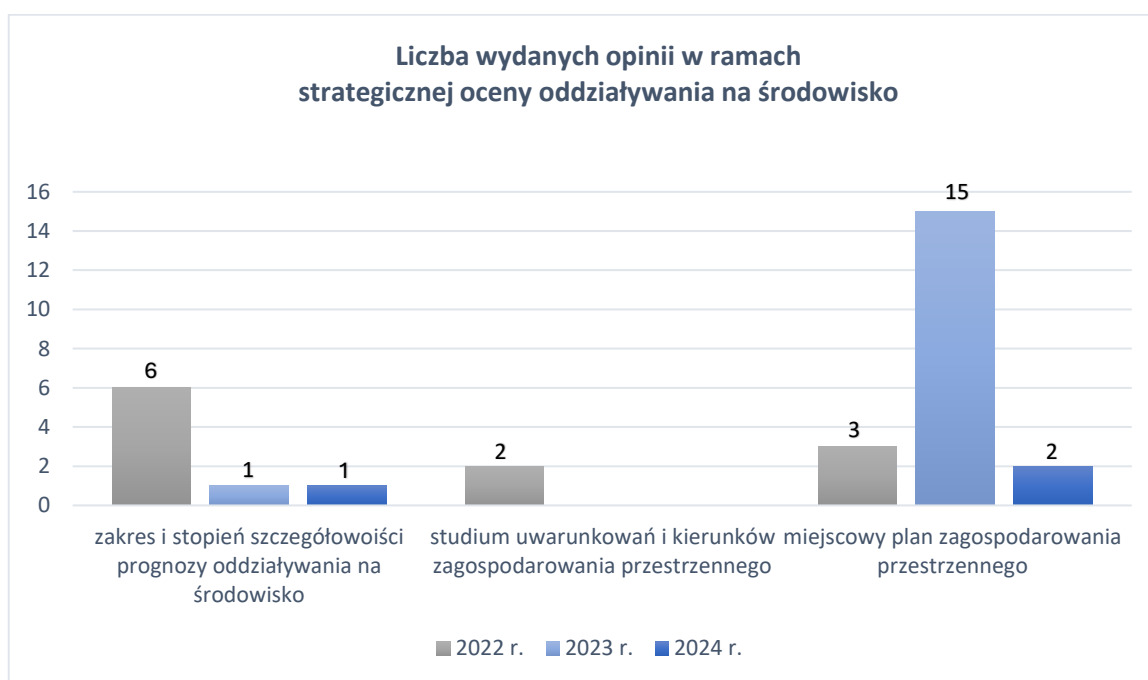
i realizacji inwestycji, a także na etapie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych. Duże znaczenie w powyższym zakresie ma udział w procedurach przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, poprzez kompleksową ocenę dokumentów o charakterze planistycznym pod kątem wpływu planowanych zamierzeń na zdrowie i życie ludzi. Czynności prowadzone w ramach Nadzoru Zapobiegawczego wynikają z obowiązujących przepisów prawa i podejmowane są na wniosek Inwestorów lub w związku z wystąpieniami właściwych organów prowadzących ww. postępowania.

9.2. Stanowiska zajęte w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

W ramach Nadzoru Zapobiegawczego wydawane są opinie związane ze strategiczną oceną oddziaływania na środowisko.

W 2024 r. zostały wydane następujące opinie:

- 1 opinia dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, które miały zostać sporządzone dla planu ogólnego Miasta i Gminy Szlichtyngowa

- 2 opinie dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym obie negatywne. Opinia dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębach Gminy Sława, w związku z udokumentowaniem złoża kruszywa naturalnego „Dębowo”, była negatywna m.in. ze względu na to, że eksploatacji kruszywa wiąże się z powstawaniem źródeł hałasu i zanieczyszczeń powietrza, a teren oznaczony symbolem PG/1 (teren eksploatacji kruszywa) zlokalizowany był w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oznaczonej symbolami MNU/2 i RM/2. W opinii tutejszego organu przeznaczenia tych terenów stanowią funkcję odmienną, a ich sąsiedztwo koliduje ze sobą, co może stworzyć potencjalne zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi.
- Negatywna była również opinia dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sława w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych. W uzasadnieniu podniesiono, że zapisy projektu mpzp nie spełniały wymogu zawartego w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 317) - odległość elektrowni od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej jest równa lub większa od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej, chyba że plan miejscowy określa inną odległość, wyrażoną w metrach, jednak nie mniejszą niż 700 m.

W roku 2024 na terenie powiatu wschowskiego nie wydano opinii dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz opinii dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

9.3. Stanowiska zajęte w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko

W ramach oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko wydano **19** opinii dotyczących konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W tym **4** opinie o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko z określeniem zakresu raportu. Opinie dotyczyły m.in.: dróg, elektrowni fotowoltaicznych, sieci kanalizacji sanitarnej, rozbudowa gospodarstwa rolnego prowadzącego hodowlę trzody chlewnej i bydła, punktów zbierania odpadów, budowa budynku produkcyjno-magazynowego z częścią biurowo-socjalną, punktu zbierania

i przeładunku opadów innych niż niebezpieczne (złomu), budowy 6 naziemnych zbiorników do magazynowania gazu propan techniczny na potrzeby grzewcze obiektów hodowli indyka, rozbudowy instalacji termicznego przekształcania odpadów ITPO, budowy budynków usługi turystyki, budowy instalacji do produkcji polepszacza glebowego.

W ramach opinii dotyczących przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko zwrócono się 5-krotnie o uzupełnienie kart informacyjnych przedsięwzięć, a także wydano 6 postanowień o przedłużeniu terminu wydania opinii.

W 2024 r. wydano **6** opinii dotyczących uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których raport o oddziaływaniu na środowisko jest obligatoryjny bądź może być wymagany.

Opinie dotyczyły:

- Budowy Centrum Redystrybucji Odpadów w Zakładzie STENA Recycling Sp. z o.o.
- Rozbudowy gospodarstwa rolnego we Wróblowie prowadzącego hodowlę trzody chlewnej i bydła
- Budowy do 65 odrębnych farm fotowoltaicznych o łącznej mocy do 65 MW wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą dla każdej z farm, zlokalizowanych w obrębie Lipinki oraz w obrębie Radzyń, gm. Sława
- Budowy fermy zarodowej trzody chlewnej wraz z niezbędną infrastrukturą na terenie w m. Stare Drzewce, gm. Szlichtyngowa
- Zmiany techniczno-organizacyjne (reorganizacja) pracy Zakładu FIRMA KOWALSKI Sp. z o.o. we Wschowie (opinia wydana dwukrotnie)

W ramach ww. opinii zwrócono się 2 – krotnie o uzupełnienie Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, a także wydano 3 postanowienia o przedłużeniu terminu wydania opinii.

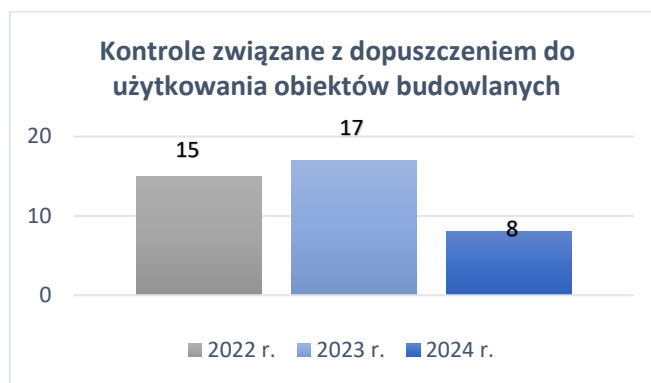
Ponadto zwrócono 3 wnioski dotyczących konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, gdyż inwestycje nie kwalifikowały się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko bądź nie wymagały decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1–3a, 10–19 i 21–29, oraz uchwały, o której mowa w art. 72 ust. 1b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

9.4. Opinie dot. projektów

W 2023 r. nie wydano opinii dot. uzgodnienia dokumentacji projektowej.

9.5. Liczba kontroli

Sekcja Nadzoru Zapobiegawczego przeprowadziła 8 kontroli związanych z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych, w następstwie których wydano opinie.

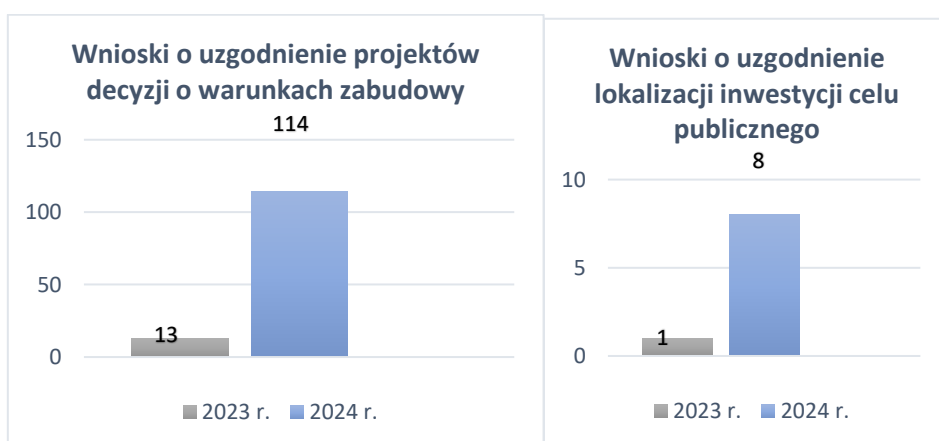
Podczas kontroli dokonywano oględzin zrealizowanych obiektów budowlanych. Oceniano przede wszystkim zgodność wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym oraz wymogami higieniczno-sanitarnymi.

Przedmiotem odbiorów były obiekty o zróżnicowanym charakterze, m.in.: rozbudowanej przebudowane Sławskie Centrum Kultury i Wypoczynku, II etap przebudowy pomieszczeń po byłej szkole podstawowej z przeznaczeniem na pomieszczenia administracyjno-biurowe i sale sekcji prowadzonej działalności Sławskiego Centrum Kultury i Wypoczynku, przebudowa i rozbudowa istniejących

hangarów żeglarskich na budynki zamieszkania zbiorowego w Sławie, budynek pensjonatowo-usługowy w Sławie, przebudowany budynek gospodarczy na gabinet fizjoterapii w Tarnowie Jeziernym, adaptacja budynku na potrzeby Banku Spółdzielczego we Wschowie, przebudowa i rozbudowa budynku gospodarczego (stodoły) w związku ze zmianą sposobu użytkowania na budynek usługowy w Lubogoszczy.

9.6. Uzgodnienia warunków zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego

Od września 2023 r. na podstawie art. 53 ust. 4 pkt 2a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, projekt decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego uzgadniany jest również z organami państwowej inspekcji sanitarnej. W 2024 r. przeanalizowano **114 wniosków** wpływających o uzgodnienie projektu decyzji o warunkach zabudowy oraz **8 wniosków** o uzgodnienie projektu decyzji lokalizacji inwestycji celu publicznego.

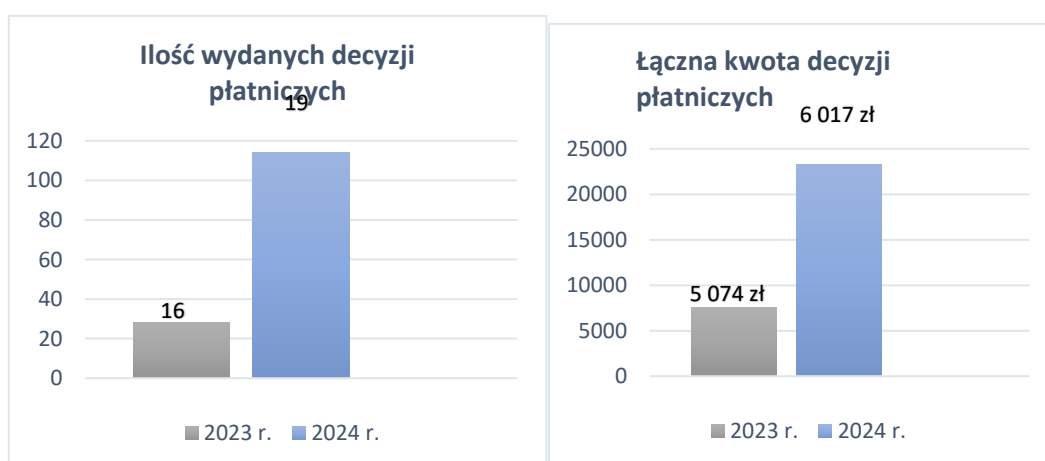
Dla 9 projektów decyzji o warunkach zabudowy dokonano uzgodnień w formie postanowień. Projekty decyzji, dla których wydano postanowienia dotyczyły m.in. budowy budynku usługowego z częścią socjalną w Wygnańcach, budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych w Olbrachcicach oraz budowy budynku produkcyjno-usługowego w obrębie Siedlnica.

Każdorazowo analizowano m.in. położenie planowanej inwestycji, a także jej ewentualny wpływ na tereny sąsiednie. Analizie poddawano czy w pobliżu planowanych obiektów mieszkalnych znajdują się obiekty uciążliwe (m.in. budynki inwentarskie, przemysłowe), a także czy planowane obiekty przeznaczone na pobyt ludzi nie znajdują się w strefie ochrony sanitarnej cmentarza. Sprawdzeniu podlegało również czy decyzja zawiera zapisy dotyczące ochrony osób trzecich oraz czy obowiązujące przepisy odrębne nie uniemożliwiają realizacji planowanych przydomowych oczyszczalni ścieków lub zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.

9.7. Decyzje płatnicze

W ramach uzgadniania dokumentacji projektowej, uzgadniania projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz przeprowadzanych kontroli pobierane są opłaty. W 2024 r. za czynności związane z działalnością nadzoru zapobiegawczego wystawiono **19** decyzji o płatności na łączną kwotę **6 017 zł**.

9.8. Inne zagadnienia

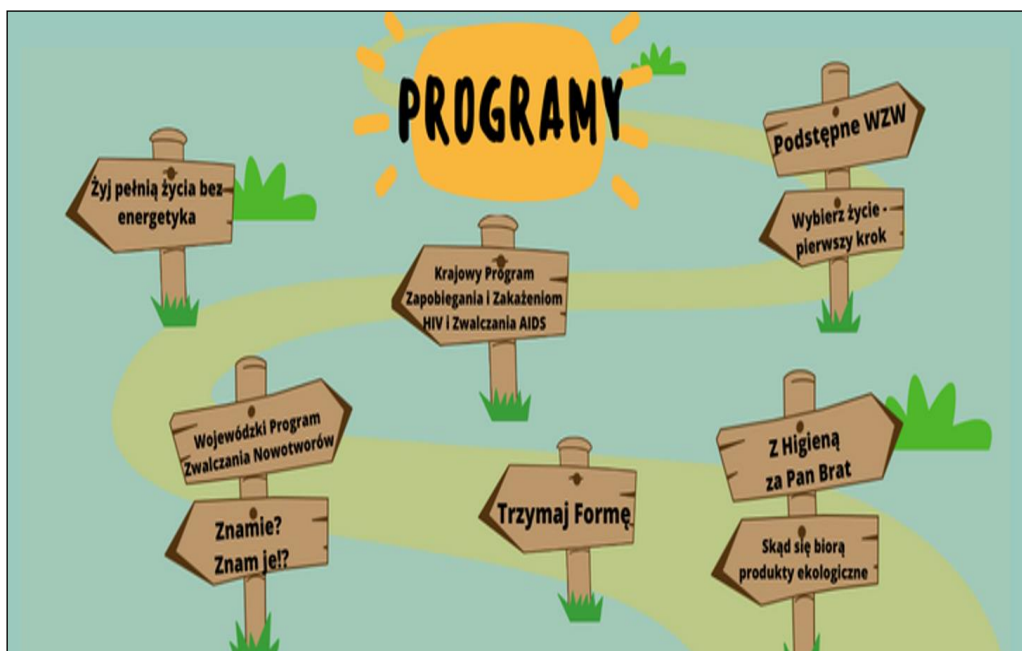
W ramach spraw różnych zajęto 4 stanowiska, które dotyczyły:

wniosku o negatywne uzgodnienie w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych w postępowaniu o wydanie warunków zabudowy, prośby o przesłanie skanu opinii od osoby niebędącej stroną postępowania wydano 1 postanowienie o przedłużeniu terminu w związku z dwukrotnym wezwaniem do uzupełnienia wniosku dotyczącego uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, które miały zostać sporządzone dla miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w obrębach miasta Sława – wniosek nie zawierał informacji czy projekt planu będzie wyznaczał ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko, poinformowano Burmistrza Sławy, że ze względu na to, iż projekt dokumentu planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie wyznaczał ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nowej Soli nie może uzgodnić zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, która ma zostać sporządzona na potrzeby tego planu.

Rozdział 9. Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego
sporządziła: Katarzyna Majewska

10. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej

Programy edukacyjne w powiecie wschowskim

10.1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Zdrowe odżywianie w połączeniu z aktywnością fizyczną jest warunkiem zachowania i wzmacniania zdrowia we wszystkich okresach życia człowieka. Badania Instytutu Żywności i Żywienia z ostatnich kilkunastu lat potwierdzają, że nadwaga i otyłość w polskim społeczeństwie stale przybiera na sile, a największa dynamika wzrostu zaburzeń odżywiania dotyczy dzieci i młodzieży. Szacuje się również, że zaledwie 30% dzieci i młodzieży oraz 10% dorosłych uprawia formy ruchu, których rodzaj i intensywność obciążeń wysiłkowych zaspakajają potrzeby fizjologiczne organizmu. Taki stan rzeczy, skłonił Państwową Inspekcję Sanitarną do podejmowania zintensyfikowanych działań.

10.1.1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

W 2024 roku zrealizowano XVII edycję ogólnopolskiego programu edukacyjnego „Trzymaj Formę! współorganizowanego przez Główny Inspektorat Sanitarny i Polską Federację Producentów Żywności, a jego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, dodatkowe treści programowe dotyczyły odpowiedzialnych zakupów, segregacji odpadów i niemarnowania żywności. Promocja Zdrowia prowadziła zajęcia profilaktyczne, edukacyjne połączone z warsztatami dla uczniów

szkół podstawowych, zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny pod hasłem „Trzymaj Formę” w Szkole Podstawowej w Ciosańcu.

Kolejnym elementem było zainicjowanie przez PSSE Nowa Sól konkursu plastycznego pt. „Zjadamy witaminki i mamy uśmiechnięte minki” dla dzieci w wieku 5-6 lat z przedszkoli powiatu wschowskiego. Konkurs cieszył się ogromnym zainteresowaniem placówek, z których wpłynęły aż 102 prace. Zadaniem konkursowym było wykonanie pracy plastycznej w dowolnym formacie z zastosowaniem dowolnej techniki i narzędzi o tematyce zasad zdrowego odżywiania.

Powiatowy konkurs plastyczny

Final konkursu „Zjadamy witaminki i mamy uśmiechnięte minki”

10.1.2. Współpraca PSSE Nowa Sól ze szkołami z powiatu wschowskiego

Warsztaty w Szkole Podstawowej w Starym Strączu

Zajęcia profilaktyczne w Szkole Podstawowej w Ciosańcu

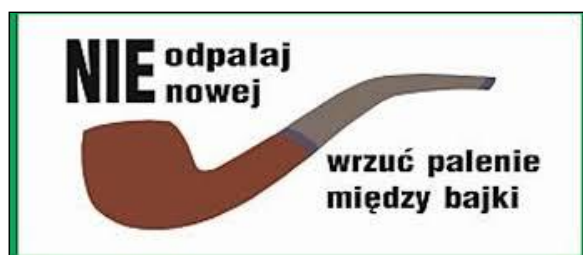
Zajęcia profilaktyczne w Szkole Podstawowej w Krzepielowie

10.1.3. Kampania informacyjna EFSA - „Wybieraj bezpieczną Żywność”

Zasadniczym celem kampanii było dostarczenie wiedzy przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej z zakresu szeroko pojętego zdrowego stylu życia. Przekazywano informacje przydatne podczas kupowania i spożywania żywności, poczynając od pomocy przy czytaniu etykiet, a kończąc na wskazówkach dotyczących przygotowania i przechowywania produktów spożywczych. Kampania była skierowana do dorosłych mieszkańców powiatu wschowskiego, uczniów w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na imprezach prozdrowotnych. Zamieszczono również posty tematyczne w mediach społecznościowych.

10.2. Profilaktyka uzależnień

Kampania edukacyjna - „Nie odpalaj nowej fajki , wrzuć palenie między bajki”

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było zwiększenie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności za własne zdrowie oraz wiedzy na temat zdrowotnych, społecznych skutków palenia papierosów. Szczególny nacisk w kampanii położono na obalenie, panującego powszechnie pozytywnego wizerunku e-papierosa.

Organizowane były również punkty informacyjne, edukacyjne, w trakcie których udzielano tematycznych konsultacji, motywowano do rzucenia nałogu oraz prowadzono pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu i pomiary ciśnienia tętniczego, staraliśmy się zwrócić uwagę dzieci i młodzieży na negatywne konsekwencje zdrowotne związane z paleniem tytoniu, ze szczególnym uwzględnieniem szkodliwości korzystania z e-papierosów, w ramach realizacji kampanii przeprowadzono:

- zajęcia profilaktyczne, edukacyjne z warsztatami w szkołach ponadpodstawowych, starszych klas szkół podstawowych.

Prelekcje w Szkole Podstawowej w Sławie

10.3. Wojewódzki program „Z higieną za Pan brat”

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było promowanie podstawowych zasad higieny osobistej wśród dzieci w wieku przedszkolnym i uczniów klas I-III szkół podstawowych. Dbłość o higienę osobistą odgrywa podstawową rolę w zapobieganiu rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych (w tym grypy i koronawirusa).

10.4. Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów

Nowotwory złośliwe stanowią w Polsce drugą pod względem częstości przyczynę zgonów po chorobach krążenia. Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było zwiększenie świadomości na temat czynników ryzyka nowotworów, zwiększenie zgłaszalności na badania profilaktyczne i promowanie zasad zdrowego stylu życia, zmniejszenie liczby zachorowań na raka piersi, szyjki macicy oraz jądra, poprzez propagowanie profilaktyki wśród kobiet oraz mężczyzn, popularyzacja zasad Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Realizacja programu w klasach VIII szkół podstawowych, szkołach ponadpodstawowych.

- zorganizowano wykłady z warsztatami dla młodzieży szkół średnich oraz starszych klas szkół podstawowych, wykorzystano fantomy piersi, jąder.

Zajęcia edukacyjne

*Spotkanie profilaktyczno-edukacyjne z uczennicami
Szkoły Podstawowej w Sławie*

Zajęcia profilaktyczne z uczennicami z ZSP w Sławie

10.5. Program edukacyjny z zakresu profilaktyki nowotworów skóry „Znamie! Znam je?”

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było zdobycie wiedzy na temat czerniaka. Prowadziliśmy wykłady w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych. W trakcie zajęć młodzież zdobywała wiedzę na temat czerniaka, nabywała umiejętności rozpoznawania znamion oraz poznawała czynniki podnoszące ryzyko zachorowania na czerniaka oraz zasady ochrony przed tym nowotworem.

- przeprowadzono dystrybucję materiałów oświatowo – zdrowotnych dla adresatów programu oraz materiałów do wykorzystania podczas zajęć dla nauczycieli realizujących program

W Polsce każdego roku notuje się ponad 3 tys. nowotworów związanych z zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). W przeważającej większości jest to rak szyjki macicy. Co roku rozpoznawanych jest także kilkadziesiąt tysięcy stanów przedrakowych. Celem programu jest zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Program adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Podobnie jak w przypadku innych programów realizowanych we współpracy z Fundacją Gwiazda Nadziei nauczycielom zapewniono przygotowanie merytoryczne i metodyczne do realizacji programu w placówkach. Uczestnicy zajęć zdobywają wiedzę na temat raka szyjki macicy i roli HPV w jego powstawaniu oraz czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy. Ponadto poznają metody profilaktyki (wtórnej i pierwotnej). Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła dystrybucję materiałów edukacyjnych. Zamieszczono również posty tematyczne w mediach społecznościowych.

Głównym celem programu jest podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV. Adresatami programu na terenie powiatu wschowskiego są uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, rodzice i opiekunowie dzieci oraz nauczyciele. Nauczyciele w ramach realizacji programu wzięli udział w konferencji szkoleniowej. W trakcie prowadzonych zajęć mogą oni skorzystać z opracowanego poradnika metodycznego, prezentacji multimedialnej, plakatu i ulotek.

Uczniowie dzięki uczestniczeniu w zajęciach zdobywają wiedzę na temat ryzyka zakażeń HAV, HBV i HCV oraz zasad profilaktyki.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- przedstawiono ofertę programową placówkom, które zadeklarowały udział w programie

- przeprowadzono narady metodyczne z koordynatorami szkolnymi programu
- organizowano zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów
- przeprowadzono dystrybucję materiałów do szkół

I Zespół Szkół we Wschowie

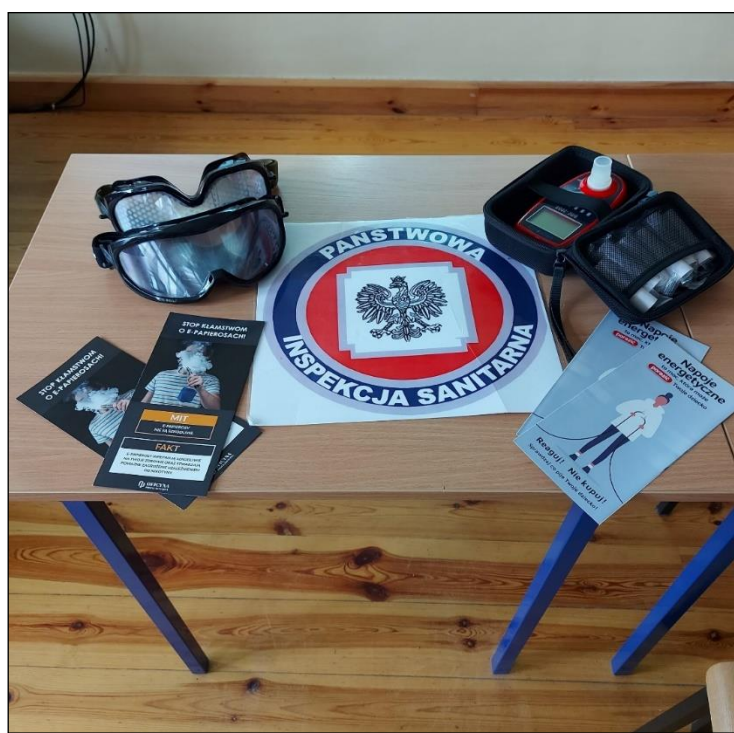

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem było zwrócenie uwagi na zagrożenia jakie mogą wyniknąć dla zdrowia z powodu spożywania energetyków, omówienie negatywnych skutków picia napojów energetyzujących, przedstawienie zdrowych zamienników:

- organizowano zajęcia profilaktyczne, edukacyjne połączone z warsztatami dla uczniów w szkołach
- działania edukacyjne kierowane do ogółu społeczności lokalnej poprzez informacje
- Internetowe

Zajęcia edukacyjne w Szkole Podstawowej w Osowej Sieni

*Profilaktyka w zakresie zapobiegania uzależnieniu od środków psychoaktywnych,
w tym dopalaczy*

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmowała działania, których celem była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z zażywania dopalaczy.

- odbyły się spotkania profilaktyczne – edukacyjne dla młodzieży w ramach akcji letniej, dystrybucja materiałów oświatowo – zdrowotnych.

10.6. Kampania edukacyjna „Bezpieczne wakacje/ferie zimowe”

Działania edukacyjne prowadzone przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej przypominały dzieciom i młodzieży o zasadach bezpiecznego spędzania czasu wolnego. W trakcie zajęć omawiano: jak unikać zagrożeń i bezpiecznie wypoczywać w czasie wakacji, jakich zasad należy przestrzegać podczas uprawiania sportów wodnych, zabaw nad rzeką, wycieczek górskich i leśnych oraz innych form wypoczynku.

Przeprowadzono spotkania profilaktyczne, edukacyjne dla uczestników obozu w Lginiu oraz Wygnańczech. W ośrodku wczasowym Wratislavia w Radzynie, Ośrodku „Janówka” w Sławie, Ośrodku PCK w Sławie, Szkole Podstawowej w Ciosańcu. Prowadzono również dystrybucję materiałów edukacyjnych w formie ulotek, poradników.

Obóz harcerski w Lginiu

Obóz harcerski w Wygnańczech

Akcja Lato

10.7. Działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadziła akcje profilaktyczne dla ogółu społeczeństwa tj.: Program „Podstępne WZW”, którego celem jest kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również, w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym i stanowi ważny element działań edukacyjnych dla mieszkańców powiatu wschowskiego.

Na bieżąco podejmowano również działania profilaktyczne mające na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży jak ważna jest higiena rąk: odbyły się spotkania profilaktyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczestników wypoczynku letniego. Podczas spotkań zwracano uwagę na dokładną higienę rąk.

- na stronie internetowej oraz Facebooku umieszczano materiały edukacyjne oraz posty

10.8. Podsumowanie

Działania pionu Promocji Zdrowia dotyczyły aktualnych problemów zdrowotnych mieszkańców powiatu wschowskiego. Działania zmierzające do poprawy stanu zdrowia mieszkańców uwzględniały tematykę szeroko pojętego zdrowego stylu życia.

Jeśli chodzi o szkoły z powiatu wschowskiego to podejmowały one chętnie inicjatywę współpracy w realizacji programów. Poruszane zagadnienia na zajęciach profilaktycznych dotyczyły przede wszystkim profilaktyki nadwagi i otyłości, profilaktyki nowotworów, profilaktyki uzależnień e-papierosów, energetyków.

Informacje udostępniano na stronie internetowej stacji, portalu Facebook, kierowane były do ogółu społeczeństwa. Media społecznościowe umożliwiały dotarcie do szerszej grupy osób w różnym wieku.

W roku 2024 r. publikowane były także materiały pod hasłem #podokiemsanepidu. Informowały one odbiorców o konkretnych działaniach organów inspekcji sanitarnej, które mają na celu ochronę zdrowia publicznego. Publikowanie tych materiałów pozwalało na przybliżenie specyfiki pracy inspekcji. Posty cieszyły się dużym zainteresowaniem odbiorców.

Akcja #podokiemsanepidu

Rozdział 10. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej
sporządziła: Małgorzata Superson, Mariola Pożniak